

Börja släktforska med ArkivDigital

ARKIVDIGITAL

ArkivDigital fungerar ungefär som en resebyrå. Vi ordnar allt sådant som behövs för en bekväm resa.

Men med oss reser du i tiden, inte i rummet.

Färden går till din egen historia, till människor som du aldrig mött men som är själva förutsättningen för din existens: Till dina egna förfäder.

Därför ordnar vi inte flyg, hotell och mat åt våra resenärer, utan kyrkböcker, bouppteckningar och andra gamla dokument.

Välkommen ombord!

Innehåll

Från mikrofilm till ArkivDigital 5

ArkivDigital 7

Källkritik och källhänvisningar 8

Kom igång med ArkivDigital 9

Steg 1: Registrera dig 9

Steg 2: Logga in 10

Steg 3: Beställ ett abonnemang 11

Installera läsprogrammet 12

Använda ArkivDigital 14

Öppna den första volymen 16

Börja leta efter släkten 19

Ett namn, ett datum och en plats 21

Sekretess 21

Födelse- och dopböcker 22

Namnskicket förr i tiden 26

Oäkta barn 27

Lysnings- och vigselböcker 28

Husförhörslängder och församlingsböcker 32

Bouppteckningar 37

AID och källhänvisningar 41

Släktforskning i praktiken 43

Från mikrofilm till ArkivDigital

△ ArkivDigital används vid arkiv och bibliotek runt om i Sverige. Bilden är tagen på Stockholms stadsarkiv.

Att släktforska gör man för att man är nyfiken. Vad fanns före mig? Vilka var mina förfäder och släktingar, var bodde de och vad arbetade de med? Förfäderna är ju orsaken till att jag är just jag, och det är mycket spännande att hitta och få kunskap om farmors morfars mor eller någon annan sedan länge avliden släkting. Ganska snart vill man hitta en tidsmaskin och resa tillbaka i tiden och prata med dem, fråga hur de har det, vad det tänker om olika saker och hur de upplever sin vardag. Det vi läser om dem i kyrkoböcker, domböcker, bouppteckningar och andra handlingar är ju bara små, små nedslag

i deras liv. Fast det bara är några få bråkdelar av deras liv vi hittar får vi ändå en bra kunskap om dem och på något sätt blir de mer och mer levande ju mer man forskar och hittar bitar i det stora släktforskar pusslet.

Detta är ett »kom-i-gång-häfte» för att släktforska med hjälp av ArkivDigital. Så klart finns det så mycket mer att lära sig än det som står i detta häfte, men detta är en början, grunderna och ju mer man forskar desto bättre blir man. Om man kommer ihåg tre ledord är mycket vunnet: Nyfiken, noggrann och källkritisk.

Välkommen till en ny och spännande värld. Historien om dina förfäder (och i slutändan dig själv).

Under flera decennier, från 1950-talet till början av 2000-talet, var svartvita mikrofilmer och mikrokort det vanligaste sättet för släktforskare att ta del av de gamla handlingarna. Det gjorde det krångligt och svårt att släktforska, eftersom tillgängligheten var begränsad och bilderna ibland svårslästa.

ArkivDigital

△ ArkivDigital fotograferar vid landsarkivet i Göteborg. Sven Hennig och Kristina Halvardsson.

Så som vi släktforskar i dag är ganska nytt, eller nja egentligen inte. Vi använder precis samma kyrkoböcker, domböcker och bouppteckningar som man har gjort hela tiden, men nu finns mycket av materialet tillgängligt digitalt i bra kvalitet.

I många år använde släktforskarna svartvita mikrofilmer och stora otympliga läsapparater för att kunna läsa handlingarna.

Mormonerna mikrofilmade mycket av materialet för att de skulle släktforska. Släktforskningen är en stor och viktig del i deras religion och att kunna använda kopior var som helst i världen var viktigt för dem. Mikrofilmerna gjorde att många fler fick tillgång till handlingarna, och dessutom slet man inte längre på de känsliga originaldokumenten. Så långt var mikrofilmerna bra, men tyvärr var bildernas kvalitet i många fall dålig.

ArkivDigital grundas 2005 av några släktforskare som ville kunna läsa vad det stod även på kopiorna. Med ny teknik finns det nu möjlighet att fotografera av handlingarna i färg och läsbarheten blir betydligt bättre.

I dag har man som släktforskare tillgång till omkring 100 miljoner sidor från de svenska kyrkoböckerna och andra handlingar. ArkivDigitals bilddatabas växer hela tiden och varje dag blir nya bilder och volymer tillgängliga.

I ArkivDigitals abonnemangstjänst får man tillgång till dessa bilder och man kan på ett enkelt sätt leta bland volymer och bilder efter just sina förfäder och släktingar.

Källkritik och källhänvisningar

Något av det allra viktigaste för släktforskaren är *källkritik*. Det handlar om att avgöra vilken källa som är mest trovärdig. En anger att farmors mamma var född den 12 juli, men i en annan står 12 juni. Ätminstone en av uppgifterna måste vara fel.

Som släktforskare kommer du att använda många olika sorters källor: Handskrivna original som du hittar på ett arkiv eller i ArkivDigital, sidor på internet som någon släktforskare har lagt upp, en tryckt bok, en person du intervjuar eller en gammal gravsten på en kyrkogård. Men källorna har olika värde, en del är bättre (trovärdigare) och andra sämre (mindre trovärdiga).

Tyvärr går det inte att generellt säga vilka källor som är bra och vilka som är dåliga. Nästan alla kan vara både och. För släktforskaren gäller det att avgöra vilken som är bäst i det aktuella fallet.

En grundregel är dock att myndigheters dokument – som kyrkböcker och bouppteckningar – anses mycket tillförlitliga. Det betyder inte att varje enskild uppgift alltid är korrekt, det finns mängder med felaktiga uppgifter också i dem. Men en korrekt utförd släktforskning baserad på den typen av handlingar leder till ett mycket tillförlitligt resultat. Det är därför som ArkivDigital har valt att främst tillhandahålla den typen av källmaterial.

När man släktforskar är det mycket viktigt att alltid notera var man hittar olika uppgifter, alltså att göra så kallade *källhänvisningar*. Håll isär vad mormors syster har berättat, vad du har hämtat från kyrkoböcker och vad som kommer från någon sida på internet. Och det räcker inte att bara anteckna att uppgifterna kommer från »kyrkböcker» eller »internet». Du måste också notera exakt kyrkobokssida eller internetsida.

Med noggranna källhänvisningar kan du enkelt gå tillbaka och titta en gång till om du längre fram skulle tycka att något verkar egendomligt eller svårbegripligt. Källhänvisningar är alltså ett sätt att underlätta för dig själv och din fortsatta forskning.

I ArkivDigital finns hjälpmedel som underlättar att göra källhänvisningar (se sid. 41).

Kom igång med ArkivDigital

ArkivDigital ger dig tillgång till omkring 100 miljoner sidor med gamla dokument direkt i din dator, till exempel äldre kyrkböcker. Här får du reda på hur du kommer igång med ArkivDigital.

För att få tillgång till ArkivDigitals bilder måste man köpa ett abonnemang och installera läsprogrammet. Här nedan skall vi steg för steg visa hur man gör och om du har problem med detta eller någon fråga, tveka inte att höra av dig till ArkivDigitals kundtjänst, vi hjälper dig (kontaktuppgifter, se pärmens baksida).

Steg 1: Registrera dig

Det allra första du skall göra är att registrera dig. Du skriver in uppgifter som namn, postadress, e-post och du väljer ett lösenord. Detta gör du för att vi enkelt skall kunna identifiera dig när du beställer ett abonnemang och för att ingen annan kan missbruka dina inloggningsuppgifter.

Gå till ArkivDigitals hemsida (www.arkivdigital.se) och klicka på *Registrera dig* uppe till höger. En ny sida visas där du skall fylla i uppgifter om dig.

Var noga med att stava rätt. Din e-post skall du skriva in två gånger för att säkerställa att det är rätt inskrivet. Lösenordet bestäm-

◀ Registrera dig. På ArkivDigital's hemsida (www.arkivdigital.se) hittar du länken högst upp. Klicka på den och du kommer till sidan där du registrerar dig som kund.

mer du själv, även detta skall du skriva in två gånger. Det skall bestå av minst 6 tecken.

I slutet av sidan väljer du om du vill få nyhetsbrev och abonnemangsinformation från oss.

◀ Fyll i formuläret. Skriv in namn och adress, din e-postadress och bestäm vilket lösenord du vill använda. Avsluta med att klicka på knappen **Registrera**.

Steg 2: Logga in

Om du kommer från registreringen blir du inloggad direkt. Om du i framtiden vill besöka sidan, räcker det att du loggar in med dina inloggningsuppgifter (e-post och lösenord). Du kan ändra dina uppgifter, se vilka abonnemang du har beställt och beställa nya abonnemang.

▷ Beställ abonnemang. Priserna hittar du på ArkivDigital's första-sida. Klicka på **Abonnemang** för mer detaljerad information. Välj önskad längd och klicka på **Köp**. Klicka dig vidare till kassan och välj önskat sätt att betala: kort eller faktura.

ArkivDigital
48 034 542
Medlemskassan

ArkivDigital
ARKIVDIGITAL

Du är nu inloggad som
ArkivDigitalen
Inloggad Mått till kassan

Hem

- ArkivDigital online
 - Abonnemang
 - Installation
 - Prislista
 - Exempel
 - Arvsförteckningar
 - Systemkravmanualer
- Bildarkivet
- Släktforskning
- Vår ArkivDigital?
- Kundtjänst
- Övriga produkter
- Om oss

Sök

Sök Sök

Programvara

1.4.4 2013-11-27

Abonnemang

ArkivDigital online - för privatpersoner

I tabellen nedan finns abonnemang från en vecka till två år:

Abonnemang	Pris
AD OnLine - vecka	85 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - månad	225 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - kvartal	645 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - halvår	775 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - Årslångt i ArkivDigital 2 år	1095 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - helår (enlösnings SIF)	1145 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - helår (enlösnings SIF)	1145 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - helår (enlösnings SIF/SIC)	1145 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - helår	1295 kr <input type="button" value="KÖP"/>
AD OnLine - 2 år	2195 kr <input type="button" value="KÖP"/>

ArkivDigital accepterar VISA och MasterCard. Det är också möjligt att göra direktbetalning via Handelsbanken och Swedbank. Självlärd kan du också beställa via faktura, senfaktura eller papperfaktura.

VISA Handelsbanken Swedbank

DS: Föreningen DS - Data för Dig i alla förslagen
SIF: medlem i en förening ansluten till Sveriges Släktforskarförbund
ZAB: Svensk Släktforskningscentral

Publika abonnemang

Om du vill beställa ett abonnemang till en offentlig dator, till en institution, förening eller bibliotek, tag kontakt med oss för en offertförfrågan.

Kortabonnemang

Vi har tagit fram speciella kort- och kreditkortabonnemang med mycket fördeliga priser till släktforskarer. Kontakta oss för information.

Mått till varukorgen

- ArkivDigital
- ArkivDigital

Steg 3: Beställ ett abonnemang

Nu är det dags att beställa ett ArkivDigital-abonnemang. Du väljer själv hur länge du vill abonnera, från en vecka till två år.

Du ser de aktuella abonnemangspriserna på första sidan eller på den speciella abonnemangssidan.

Klicka där det står **[KÖP]** för att lägga ett abonnemang i varukorgen. Titta om det finns några speciella erbjudanden eller om du är berättigad till lite rabatt om du är medlem i en förening som ArkivDigital har samarbete med.

Klicka dig vidare till kassan och välj vilket sätt du vill betala. Det kostar inget extra att betala med faktura.

Tänk på att ditt abonnemang blir tillgängligt när vi har tagit emot betalningen. Med Direktbetalning eller kort blir det direkt, om det är med faktura kan det ta 2-3 bankdagar från din inbetalning. Glöm inte att acceptera köpvillkoren. Tryck på knappen *Skicka ordern* för att skicka iväg beställningen.

▷ På väg till kassan. Så här ser din varukorg ut när du är på väg till kassan. För att komma vidare, klicka på **Till kassan**.

Varukorg

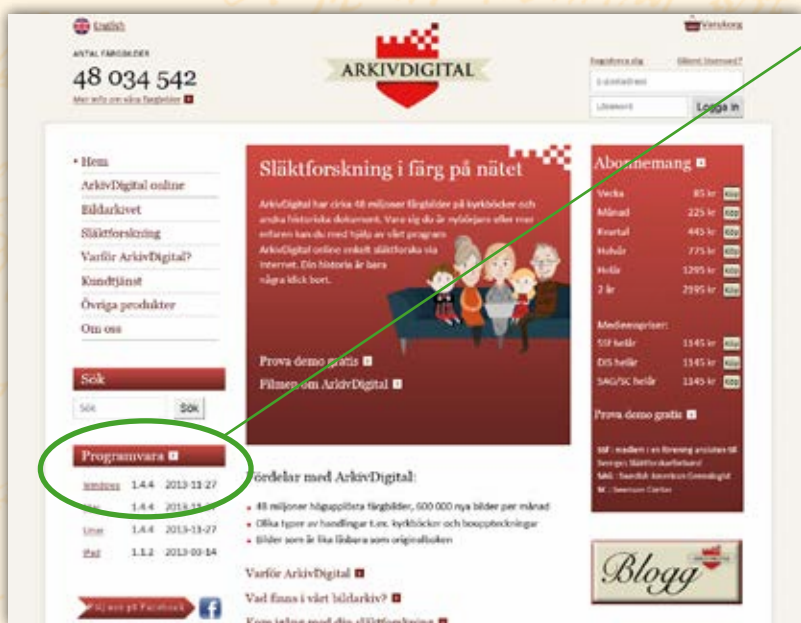
Här visas din beställning. Du kan fortfarande avbryta köpet genom att klicka på "Töm varukorgen". För att fortsätta med köpet klicka på "Till kassan".

Vara	Antal	Pris	Summa
AD OnLine - helår	1	1 295:00	1 295:00

[Töm varukorgen](#)

Installera läsprogrammet

När du har köpt ett abonnemang på ArkivDigital måste du sedan installera läsprogrammet för att kunna titta på bilderna. Om du redan har programmet installerat behöver du så klart inte göra om detta. Du skall dock kontrollera att du inte har en gammal version av programmet. Det uppdateras med jämna mellanrum där småfel rättas och nya funktioner införs. Om du i programmet väljer meny *Hjälp* och väljer *Om ArkivDigital online* kommer det upp en ruta där det står vilken version av programmet du har. Kontrollera att det är samma versionsnummer som anges på ArkivDigitals hemsida (bilden nedan). Om inte är tipset och rekommendationen att installera den senaste versionen.

I menyn till vänster på hemsidan finns ett avsnitt som heter *Programvara*. ArkivDigital finns för Windows, Mac, Linux och iPad. Du ser vilken version som är den nuvarande.

Klicka på Programvara för att komma till installationssidan.

Installationsprocessen ser olika ut beroende på vilket operativsystem och vilken webbläsare du använder. Bilderna visar hur det ser om man använder Windows 8 och Internet Explorer 10.

Klicka på **Hämta** för att börja installationen.

Längst ner i webbläsaren kommer det upp en fråga om du vill Köra eller Spara. Välj Köra.

Nästa fråga som kommer upp är en säkerhetsfråga från Windows.

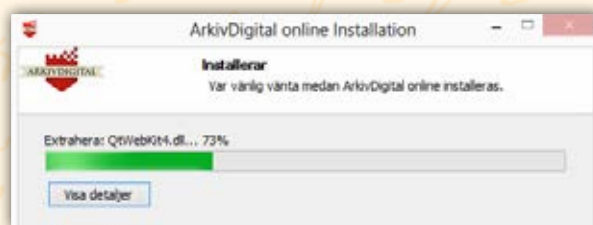

Klicka på *Ja* för att fortsätta med installationen.

Nästa fråga som kommer upp är att du skall välja språk. Arkiv-Digital finns på svenska och engelska. Svenska borde vara förvalt, annars ändrar du och klickar på OK för att gå vidare.

Användarvillkoren läser du igenom och klickar sedan på knappen *Jag godkänner* för att gå vidare. Nästa fråga är om du vill installera programmet på något annat ställe på din dators hårddisk. Det bästa brukar vara att acceptera det som föreslås. Klicka på *Nästa >* för att gå vidare. På frågan om att välja Startmenykatalog brukar det vara bäst att acceptera det som föreslås. Klicka på knappen *Installera* för att gå vidare.

När allt är klart klickar du på *Slutför* för att avsluta installationen. Programmet startar direkt efter avslutad installation. Därefter startar du det genom ikonen på din dators skrivbord.

Använda ArkivDigital

För att starta programmet letar du upp ikonen på din dators skrivbord. Dubbelklicka för att starta programmet.

Det första som nu kommer upp är en inloggningsruta. I denna skall du fylla i dina inloggningsuppgifter. Det är de du registrerade dig med (e-post och lösenord). Det är viktigt att du skriver in dessa

Inloggningsrutan. Skriv in användarnamn och lösenord.

exakt som du gjorde när du registrerade dig. Det är till exempel skillnad på stora och små bokstäver.

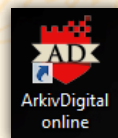
Om du kryssar i Spara lösenord, behöver du inte skriva in det varje gång. Om du kryssar i Logga in automatiskt kommer inte inloggningsrutan upp när du startar programmet.

Innan du kryssar i, testa en gång att logga in och se att allt fungerar.

Första gången du startar ett nytt abonnemang kommer det upp en ruta där du skall aktivera detta. När du trycker på knappen *Aktivera* startar abonnemanget och gäller den aktuella tiden.

Nu är du i gång och kan börja släktforska.

Det första du ser och det som man skulle kunna kalla huvudsidan i programmet är där du väljer vilken arkivbildare och volym du vill titta i.

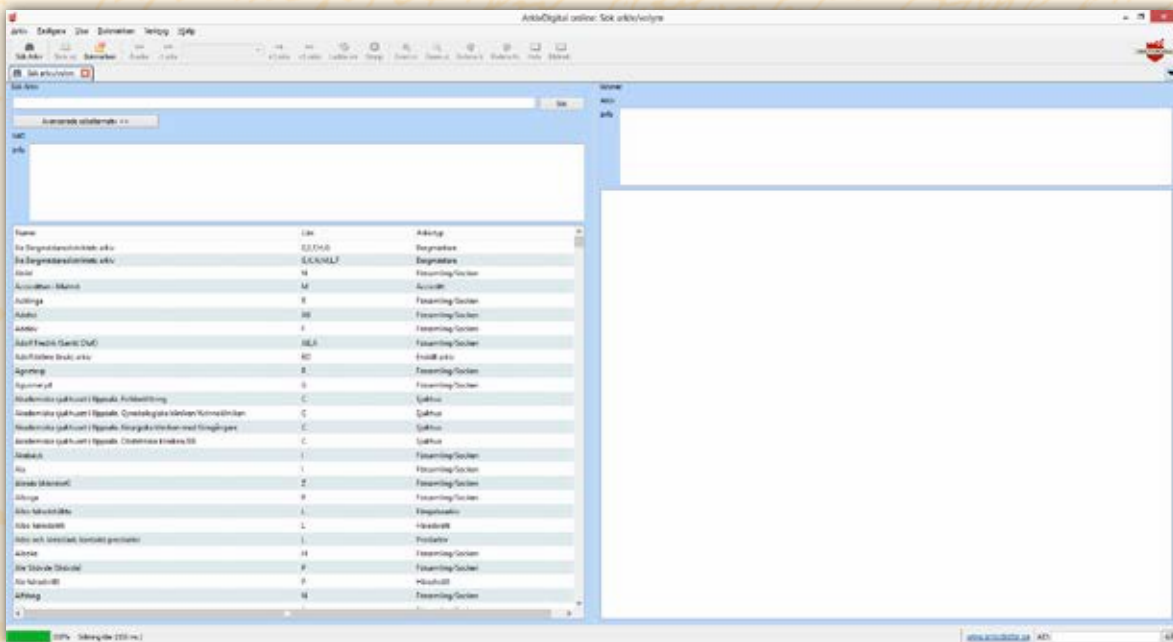

ArkivDigital's skrivbordsikon, klicka på den och programmet startar.

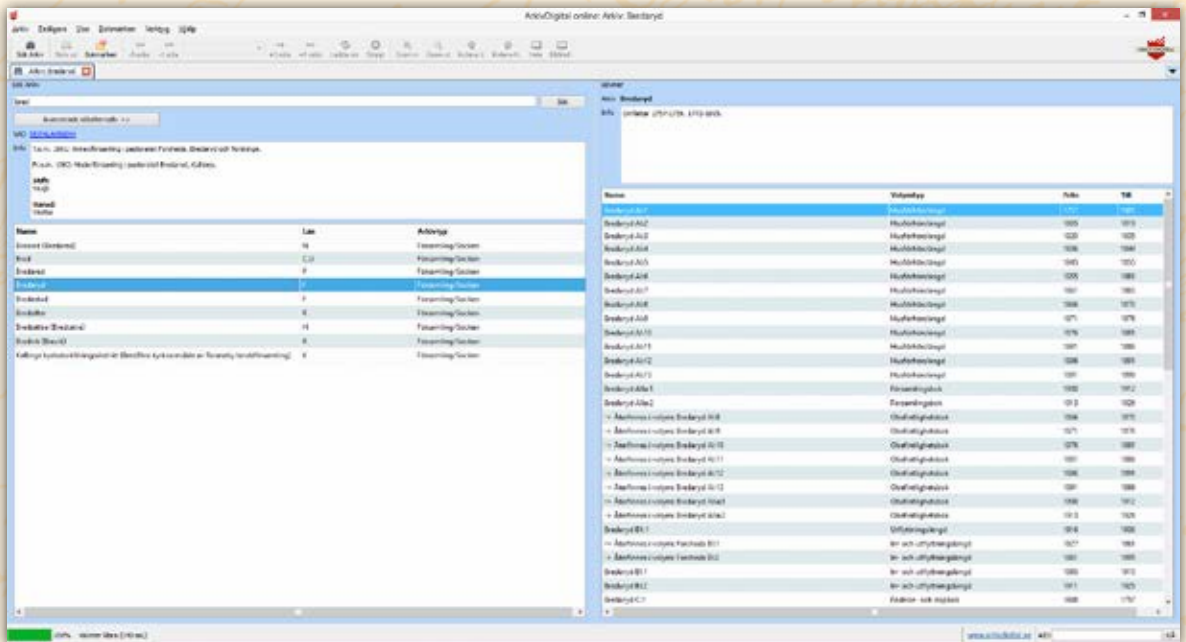

Aktivera abonnemang. Klicka på knappen *Aktivera*.

▽ Vyn du möts av när ArkivDigital startar. I listan hittar du arkivbildare, exempelvis namn på församlingar. Du kan skrolla i listan eller använda sökfältet för att hitta vad du önskar.

Till vänster ser du en lista från A till Ö med alla de arkivbildare som det finns handlingar från. En arkivbildare är en myndighet, församling, fängelse, domstol eller någon annan som har skapat ett arkiv med handlingar. Antingen kan du leta efter »din» församling i listan eller så kan du direkt söka efter den i sökfältet som finns högst upp. Om du söker filtreras träfflistan efter varje bokstav du skriver in. Om du till exempel skriver in *bred* ser du 9 träffar.

△ När du i det vänstra fältet har valt en arkivbildare, exempelvis en församling, visas i det högra fältet de handlingar och dokument som finns tillgängliga i ArkivDigital. Här har Bredaryds församling valts och listan med handlingar inleds med en volym kallad Bredaryd AI:1 som är en husförhörslängd för åren 1757–1805. Dubbelklicka på volymen och handlingen visas.

Du ser vilken typ av arkiv det är. Kyrkoböckerna finns i det som kallas Församling/socken. De gamla länsbokstäverna visas också, för samma namn kan förekomma i olika delar av landet. När du håller musmarkören över länsbokstaven får du det utskrivet i klartext. Ovanför listan finns ett informationsfält där det står lite information om arkivbildaren. För att se den texten måste du klicka på den aktuella raden för arkivbildaren.

När du klickar på en arkivbildare ser du till höger vilka volymer som finns tillgängliga för just den arkivbildaren. Tänk på att nytt material fylls på hela tiden och hittar du inte det du letar efter, kika tillbaka om några veckor och se om det har kommit något nytt.

På samma sätt som för arkivbildaren kan det finnas information om den enskilda volymen i fältet ovanför volymerna.

Öppna den första volymen

När du har letat reda på rätt arkivbildare, klickat på den för att se vilka volymer som finns tillgängliga är det nu dags för att öppna upp boken. Dubbelklicka med vänster musknapp för att öppna boken. I exemplet här nedan har vi valt Bredaryd som arkivbildare och öppnar upp husförhörslängden som heter AI:9.

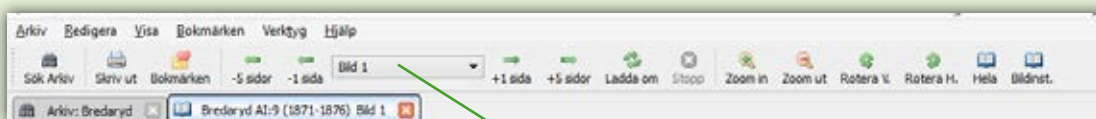
Du ser nu utsidan på boken och med hjälp av ikonerna högst upp kan du bläddra i boken, förstora och förminska, snurra eller ändra bildinställningar.

△ Nyss öppnad volym. Den första bilden i en volym är vanligtvis bokens utsida (rygg och pärmar).

Bläddra i boken

Oberoende av vilken typ av handling eller bok du öppnar skall du bläddra i den för att hitta uppgifterna du letar efter. Om du direkt har en sidhänvisning kan du snabbt hoppa till den aktuella sidan med hjälp av snabbvalet som finns mellan -1 och +1. Annars får du bläddra sida för sida i boken för att hitta rätt, såvida det inte finns ett register eller innehållsförteckning. Sådana sitter vanligtvis i bokens början, men kan ibland finnas i slutet.

Så fungerar ikonerna

Snabbval (rullgardinsmeny) om du vill hoppa direkt till en viss sida eller bild.

- Sök Arkiv** Klicka på denna för att söka efter nya arkiv. Om du vill öppna en ny volym från samma arkiv som du är i, räcker det att klicka på fliken för den i arkivet.
- Skriv ut (spara bild)** Klicka på denna för att skriva ut. Du skriver ut exakt det som du ser på skärmen. Vill du skriva ut hela sidan måste du visa hela sidan. Vill du bara skriva ut en viss notis, förstora in så bara den notisen syns. På samma sätt kan du under Arkiv-menyn spara en bild. Du sparar exakt det som du ser på skärmen i den upplösning som du ser.
- Bokmärken** Du kan sätta ett bokmärke på en speciell sida som du snabbt och enkelt vill kunna hitta tillbaka till. Välj Bokmärken i menyraden och sedan alternativet Bokmärk sida (eller snabbkommando Ctrl+D). Klickar du sedan på ikonen Bokmärken visas dina sparade bokmärken.
- 5 sidor** Bläddrar 5 sidor (bilder) tillbaka i volymen.
Snabbkommando: Shift+PageUp.
- 1 sida** Bläddrar 1 sida (bild) tillbaka i volymen.
Snabbkommando: PageUp.
- +5 sidor** Bläddrar 5 sidor (bilder) framåt i volymen.
Snabbkommando: Shift+PageDown.
- +1 sida** Bläddrar 1 sida (bild) framåt i volymen.
Snabbkommando: PageDown.
- Ladda om** Hämtar in samma sida en gång till.
- Stopp** Stoppar nedladdningen av sidan.
- Zoom in** Förstorar bilden. Tryck flera gånger för större förstoring.
Snabbkommando: + (tangenten med plustecken).
- Zoom ut** Förminsakar bilden. Tryck flera gånger för mindre bild.
Snabbkommando: - (tangenten med bindestreck).
- Rotera V.** Vrider bilden 90 grader motsols.
- Rotera H.** Vrider bilden 90 grader medsols.
- Hela** Visar hela bilden på skärmen.
- Bildinst.** Öppnar ett antal val som gör att man kan göra olika bildinställningar som att ändra ljus och kontrast på bilden.

Flera böcker öppna samtidigt

När du har blivit lite varm i kläderna och vill följa en person i olika böcker kan du ha flera volymer (böcker) öppna samtidigt. En öppen volym visas i en särskild flik märkt med volymens namn. Om du klickar på fliken *Arkiv*: kan du öppna en ny volym genom att dubbelklicka på den. Du byter sedan bok genom att klicka på den aktuella fliken.

Vill du öppna en bok i en annan arkivbildare, klickar du på *Sök Arkiv* för att få upp en ny sökruta.

När du har öppnat ett större antal volymer/flikar kan det bli lite överskådligt vilka volymer du har öppna. Om du inte behöver titta mer i en volym just för tillfället kan du stänga den genom att trycka på det vita krysset i den röda rutan till höger på den aktuella fliken.

△ Bra funktion. Med rullgardinsmenyn i ikonraden hoppar du snabbt till önskad sida/bild i en volym. Detta är praktiskt särskilt när du vet vilken sida du ska titta på.

Börja leta efter släkten

Nu har du just kommit i gång med ArkivDigital och bekantat dig med programmet och sett hur du hittar bland alla miljontals dokument. Nästa fråga blir förstås: Hur hittar jag min släkt? Här ges svaret.

När man blir nyfiken och vill börja släktforska är det ganska lätt hänt att man rusar i väg och tittar på allt samtidigt. Det är kanske tråkigt att säga det, men ta det lugnt. Alla de gamla handlingarna finns väl bevarade på arkiven runt om i landet eller i ArkivDigital. Du skall börja någon helt annanstans än i de gamla kyrkoböckerna och det är hemma. Titta runt i lådor, bokhyllor, skrin, kartonger och album. Det är här du kan hitta grunden till din släktforskning. Det är viktigt att du tar tag i det som du har hemma, medan tid är.

Alla har gamla ärvda fotoalbum hemma, men tyvärr är det i många fall bara bilder och man vet inte vem som är på bilderna. Det var självklart för mormor vem det var, om det var en skolkamrat eller en kusin, men nu många år senare vet vi inte och tyvärr kan vi kanske inte fråga mormor heller.

Ett råd, som man tyvärr inser för sent, är att dokumentera det som finns hemma. Besök äldre släktingar, prata med dem, spela in, skriv namn på de fotografier du kan få identifierade.

Släktforskning på vinden och i byrålådorna. Tänk på att de mer personliga sakerna i släkten – som brev och fotografier – sällan hittas i de offentliga arkiven. De finns i stället hemma hos dig själv eller hos mer eller mindre avlägsna släktingar. Glöm därför inte att leta också där.

Ett namn, ett datum och en plats

För att komma in i kyrkoböckerna och börja den spännande resan till sina förfäders tider så måste man ha en ingångspunkt. Det kan t.ex. vara din morfar, farmor eller någon annan släkting.

Ett namn.

Vad hette personen som du letar efter?

Ett datum.

När föddes personen?

En plats.

I vilken församling föddes eller dog personen?

Om du förbereder dig väl och letar reda på dessa startuppgifter är det mycket lättare att gå vidare och börja din släktjakt. Självklart går det att hitta även om man inte känner till uppgifterna, men det kan vara lite trögt i starten.

Sekretess

Handlingar som är känsliga på ett eller annat sätt, exempelvis om de kan skada en enskild person eller riket, får ingen obehörig ta del av förrän så lång tid har gått att handlingarna mist sin »känslighet». Oftast är gränsen satt till 70 år. Begränsningarna regleras av sekretesslagen. Om man nekas att ta del av allmänna handlingar så ska alltid en hänvisning till en paragraf i denna lag ges och man har alltid möjlighet att överklaga.

Exempel på sådana uppgifter som kan vara sekretessbelagda är att en person har varit intagen på mentalsjukhus, att någon har blivit adopterad och dödsorsaker.

För att ArkivDigital skall ha möjlighet att fotografera en volym (bok), måste den i sin helhet vara fri från sekretess. Det betyder att om en bok omfattar åren 1926–1948 finns den vanligtvis inte tillgänglig i ArkivDigital, trots att de tidigare delarna av boken inte omfattas av sekretess. I sådana fall kan du ta kontakt med arkivet som förvarar handlingen och på så vis sannolikt få tillgång till uppgifterna.

1. Inskriftens kopierade nummer	2. Född		3. Räkнад till församlingen				4. Barnnamn (försnamn)	5. Föräldrar			6. Mödran			13. Sida i förs. boken el. i boken öfver öfverallt
	7. år	8. och månad	9. dag	10. Lev. född.	11. Död. född.	12. m. q. m. q.		14. Namn, yrke, nationalitet och religionsbekännelse (om främmande) samt bostad.	15. Födde år, dag och månad	16. Eksk. el. fästskild Gift	17. Trolöskild	18. Orilt		
25	Febr.	25	1	1	5	1	Karl Erik	Fader: Karl Henrik Dahl- qvist, trädg.mäst. (1897 ² / ₆)	71 ²² / ₅				405	
								Moder: h. h. Johanna Schüller Herrevadskloster.	74 ¹⁴ / ₂					
26	Maj	13	1				Ejnar Charles	Fader: Karl Emanuel Alsson toppare (1815 ⁵ / ₃)	74 ⁶ / ₉				708	
								Moder: h. h. Emmy Viktoria Lindelhof. Röröf.	86 ²¹ / ₅	1				
27	Aug.	191	1				Hilma Maria	Fader: Karl Oskar Nilsson toppare. (1806 ²⁷ / ₇)	74 ²⁰ / ₇				442	

Födelse- och dopböcker

När man har hittat de tre uppgifterna man behöver för att komma in i kyrkoböckerna – namn, födelsedatum och födelseförsamling – är det dags att öppna den första kyrkoboken, den som kallas födelsebok.

I födelseboken noterade prästen alla barn som föddes i församlingen. De noterades i kronologisk ordning, år för år. Notera dock att kronologin inte alltid är felfri. Ett barn kan ibland vara infört flera månader för sent (fött i april men infört bland juli månads barn). Om man inte hittar det barn som söks på rätt datum, ska man därför alltid leta igenom åtminstone hela året.

Bilden ovan kommer från födelseboken för Riseberga församling i norra Skåne. Som vi snabbt ser har prästerna en handstil som ibland är ganska enkel att läsa och förstå och ibland är det mer klurigt att tyda vad prästen menar. Att läsa och förstå äldre handstilar är något man tränar upp när man släktforskar. Bli inte avskräckt om du inte kan läsa allt, utan skriv det som du kan se och fråga sedan bland dina vänner och andra släktforskare. Tillsammans brukar man kunna tyda det mesta. Om det inte går med allt, sätt lite frågetecken och gå

församling och dess **Dopbok**

för år 1915.

16. D ö p t			19.	20.	21.
år och månad.	dag.	af	F a d d r a r.	Modren kyrko-lagen år, dag och månad.	Särskilda anteckningar, såsom om modrens nedkomstort (om annan än församlingen), inkomna och afsända attester m. m.
May	30	Pastor Axel Krook	Karl Ivan Henning Dahl- qvist, trädg. mäst. elev. H. Kloster Ester Lundal, sömmerska, Vedby församling.		
May	18	Lesantäp. red. Otto Hylmar Lund	Tunga angivna		Modrens nedkomstort: La- saret; Lunds stadsförsamling. Modr. av Födelse- och Dopbok därifr. 15 ²⁸ / ₃
Juni	6.	Pastor Axel Krook	Olof Askman, bark., Kalleberg Nils Nilsson, smidesm.		

Riseberga CI:11 (1895-1919) Bild 2490 / sid 243 (AID: v493513.b2490.s243, NAD: SE/LLA/13313)

△ Riseberga födelsebok 1915. Födelseböcker har förts sedan 1600-talet och uppgifterna varit ungefär desamma genom seklerna: förutom födelse- och doptiden noterades barnets namn, föräldrarnas namn och hemort samt faddrarna. I de mer moderna födelseböckerna, som denna, finns också uppgift om föräldrarnas födelse- och vigseltid.

tillbaka när du har forskat ett tag. Du blir förvånad över hur snabbt du lär dig.

På den översta födelsenotisen står längst ut till vänster 25. Det betyder att det är det tjugofemte barnet som föddes i Riseberga församling 1915. Sedan kommer födelsedatumet, den 25 februari och att det är ett levande fött barn av mankön. Dopnamnet är *Karl Erik*. Det var ju dessa ingångsvärden vi hade med oss. Ett namn, ett datum och en plats. Nu hittar vi det som är spännande och som gör att vi kan komma vidare i vår släktforskning. I nästa kolumn står föräldrarnas namn. Det står: *Fader: Karl Henrik Dahlqvist, trädgårdsmästare. Moder: h.h.* (som betyder hans hustru) *Johanna Schüler*. Det står även att pappan är född (18)71 22/5 och mamman (18)74 14/2. De gifte sig (18)97 7/6 och de bor på Herrevadskloster. Strecket i nästa kolumn innebär att mamman är gift och 405 är en sidhänvisning till det som kallas husförhörlängd eller församlingsbok. I dessa hittar man fler uppgifter om familjen.

På höger sida av uppslaget kan vi läsa att barnet döptes den 30 maj av pastor Axel Krook. Det sista vi hittar på denna födelsenotis är att faddrarna vid dopet är: *Karl Ivan Henning Dahlqvist, trädg. mäst. elev H. Kloster, Ester Lundal, sömmerska, Vedby församling*. När man börjar forska kanske man inte tror att faddrarna spelar någon roll,

Födde och Doppte i Gäsinge År 1837.

1837 Jan. 19	22	Johanna Sofia	Kåretorp Statdr. And. Andersson och hustru Maja Lisa Jansd.	40	Könd. Erik Erlson i Skittorp och Erika Maja Lisa Andersd. i St. Skinnvåla, Son Peter Andersson i Domvåla och pig. Anna Maja Gustafsd. i St. Skinnvåla	1.
Jan. 22	26	Johanna Catharina	Gäsinge Solstatorp Sold. A. Lindner och hustru Maja Anna Andersd.	27	Måg. And. Erlson i Gäsinge snälland och hustru Anna Paulsd. i nästgården, Son Carl Andersson och hustru Anna Cath. Andersd. i Öppjärden, Arving. And. Andersson i Ullevi och Nigars hedda	

Gäsinge C:3 (1799-1842) Bild 132 / sid 129 (AID: v59178.b132.s129, NAD: SE/ULA/10351)

men rådet är att anteckna allt man hittar och läser i kyrkoböckerna. Det kan vara bra ledtrådar för vidare forskning. I detta fallet ser vi att en av faddrarna har samma efternamn som pappan och det är väl troligen en släkting.

Notisen nedanför Karl Eriks är en pojke som döps till *Ejnar Charles* och han föddes den 13/5 1915. Föräldrarna hette *Karl Emanuel Olsson* som är torpare och hans hustru *Emmy Viktoria Lindskog* och de bor i Råröd. Ute till höger finns en anmärkningskolumn där prästen skriver in saker som han behöver komma ihåg. För *Ejnar Charles* står det att moderns nedkomstort var Lasarettet i Lunds stadsförsamling och utdrag från födelse- och dopboken skickades 1915 28/5.

Vi skall nu titta på två andra exempel på födelseböcker, en från 1837 och en från tidigt 1700-tal. Ju längre tillbaka i tiden man kommer, desto mer svårlästa blir handstilarna för en nutida läsare, vilket är en av släktforskarens utmaningar. Men det är ungefär som att lära sig cykla. Obegripligt svårt i början. Så plötsligt går det. Och sedan kan man cykla/läsa gamla handstilar resten av livet.

I Gäsinge församling i Södermanland föds 1837 den 19 Januari en flicka, som döps den 22 till *Johanna Sofia*. Föräldrarna bor i Kåretorp och är Statdr. And. Andersson och hans hustru Maja Lisa Jansd:r. Som du ser är det nu inte lika utförliga uppgifter om föräldrarna och det är lite förkortningar. Förkortningar är något som prästerna är förtjusta i. En del av dessa kan man ganska enkelt förstå, men andra är mer svåra att gissa. För prästen som en gång i tiden förde kyrkböckerna var det självklart vad en förkortning betydde, och knappast kunde han ana att vi flera hundra år senare skulle läsa och försöka förstå vad han skrev. Man får alltså ha lite fantasi, och ju mer man

△ Gäsinge födelsebok 1837.

Johanna Sofia föddes den 19 och döptes den 22 januari. Prästen har också antecknat föräldrarnas namn och hemort samt faddrarnas namn och hemorter.

forskar, desto bättre förstår man hur prästerna brukade skriva och därmed vad det bör stå.

Statdr. betyder statdräng kan vi nog ganska enkelt gissa. Pappan heter And. och det kan ju vara Anders eller Andreas. Mammans efternamn är Jansd:r och med lite kunskap om hur man fick sina efternamn förr i tiden förstår man att det betyder Jansdotter.

Det står 40 i nästa kolumn och det är mammans ålder när barnet föds. Därefter kommer faddrarna: Bond. Erik Erisson i Skirtorp och Enkan Maja Lisa Andersd:r i St. Skinnevala, son Peter Andersson i Domvalla och pig. Anna Maja Gustafsdotter i St. Skinnevala.

Bilden nedan:

A:o 1724 d.6 Martii föddes Rytt: Davidz och hustru Kirstins barn wed Malmbroen och christnades d. 8 ejusdem wed namn Joen. Witne: Eric Pärsson, Carl Thomasson och Nils Gunneson i Söre Öja. Hustru Magreta i Nora Öja, pig. Ingrid i Söre Öja och pig. Ingrid i Liufsö.

Som du nu ser blir det mer och mer annorlunda hur man skriver ju längre tillbaka man kommer. Det kommer in andra bokstäver och förkortningar. Man stavar även lite annorlunda. ð betyder dubbel-s (ss). Om det är ett streck ovanför en bokstav (oftast m och n) betyder det att bokstaven ska läsas dubbelt. Man gör vanligtvis en liten krumelur ovanför u (för att tydligare skilja den från n).

▽ Skrivstilarna på 1700-talet känns ganska ovana för en nutida läsare. Många bokstäver skrevs på den tiden ganska annorlunda jämfört med i dag. Men när man väl lärt sig läsa krumelurerna är texten inte svårare att läsa än modern handstil, även om dåtidens handstilar precis som idag kan vara mer eller mindre lättlästa. Fryele födelsebok 1724 vållar dock inte en van släktforskare några problem.

Fryele C:1 (1688-1739) Bild 28 / sid 49 (AID: v33789.b28.s49, NAD: SE/VALA/00086)

Namnskicket förr i tiden

Förr i tiden var det ganska vanligt att man gav sina nyfödda barn förnamn efter släktingar. Man kan inte säga generellt över hela landet, för det var olika på olika ställen och det skiljer sig även åt från tid till annan, men om man skall ha någon tumregel fick en nyfödd pojke namn efter en avliden manlig släkting. Det kan vara efter sin farfar eller om han inte var död efter sin morfar eller någon annan. På samma sätt fick en flicka namn efter till exempel en avliden moster.

När det gäller efternamnen använde de allra flesta det som kallades patronymikon (fadersnamn). Man fick alltså sin pappas förnamn som första ledet i sitt efternamn och därefter -son eller -dotter. Om en Hans Andersson får barn heter hans söner Hansson i efternamn medan döttrarna får efternamnet Hansdotter.

Detta namnskicket var vanligt i Sverige till slutet av 1800-talet. Då övergick fadersnamnen till att bli ärftliga släktnamn. Hans Anderssons son hette Anders Hansson, men hans barn som var födda i slutet av 1800-talet, kallades sig inte Andersson och Andersdotter utan kom istället att behålla Hansson. Det är anledningen till att så många heter Andersson, Johansson, Karlsson etc i Sverige i dag.

Tittar man på andra typer av efternamn, som Lundström, Sträng och Nikander, var det vanligt att man tog eller blev tilldelad ett sådant när man blev militär, hantverkare eller flyttade in till en stad. I sådana miljöer riskerade namn som Anders Olsson och Per Johansson att bli för vanliga. Som i det militära: Det blev svårt för regementschefen att utdela order om många soldater lystrade till samma namn. Därför tilldelades de särskilda så kallade knektnamn (soldatnamn), som i vår öron kunde ha en lite lustig klang: Rask, Trofast, Lustig, Kruskopp, Fyrtopp...

Innan 1901 var det fritt fram för vem som helst att byta efternamn, så länge det nya inte var adelsklingande, man fick inte utge sig för att vara adlig om man inte var det. Efter 1901 måste man ansöka hos länsstyrelsen för att ta ett nytt efternamn.

1869 års Födelse- och Dop-Bok

Födelse- numm.	Födelse-		Döpelse-		Kön		Dopnamn.	Föräldrarnes		Tillhör Adelt.
	månad.	dag.	månad.	dag.	man-	qvib-		namn, stånd, embete, yrke, nationalitet och trosbekännelse (om främmande) samt stället för nedkomsten (om ej i hemorten).	Hemvist jemte pagina i husförhörsboken.	
85	Maj	24	Maj	28			Josefina 8	Stenheuser, Johanna Arbetsjon	Gräboda v p. 307	
86	.	24	.	28			Selma öäkta			

Malmö Sankt Petri CI:8 (1861-1870) Bild 333 / sid 650 (AID: v104054.b333.s650, NAD: SE/MSA/00619)

Oäkta barn

△ Utomäktenskapliga barn vårlar många gånger släktforskaren problem på så vis att ofta anges endast moderns namn i födelseboken. Så är fallet när tvillingarna Josefina och Selma föddes i Malmö 1869. Modern var ett arbetshjon Johanna Stenheuser, men om fadern sägs ingenting alls.

Något som de allra flesta som släktforskar stöter på är när det står *oäkta* eller *u.ä.* i födelseboken. Det betyder så klart inte att barnet inte är ett riktigt barn, utan att föräldrarna inte var gifta och barnet föddes utanför äktenskapet. Ibland kan pappan stå nämnd, men oftast är det bara mamma som nämns.

Det är förargligt när man hittar en förfader eller anmoder som är född »oäkta» och ingen pappa är nämnd, då blir det ju en lucka i antavlan. Men det finns lite olika vägar man kan söka efter honom.

Att få barn om man inte var gift var olagligt ända fram till 1864, och saken skulle behandlas vid domstol. Man försökte få modern att berätta vem som var fadern, eftersom bägge skulle dömas till böter, fadern dubbelt högre än modern. På så vis kan rättegångsprotokollet avslöja vem som var fadern, även i de fall namnet inte står i födelseboken. Man skall alltså leta i domstolshandlingar om barnet är fött innan 1864.

1917 kommer en ny barnavårdslag i Sverige, och då blir det kommunernas skyldighet att utreda vem som är fader till barnet. Man upprättar en barnavårdsakt på alla barn som är födda av föräldrar som inte är gifta med varandra. Akterna söker man i respektive kommuns arkiv.

Om det är mellan 1864 och 1917 finns det tyvärr inga lagar eller förordningar om att pappan skall namnges.

		Lapslyktan, Bredaryds församling				
3	4/9	M. Otto Sanfrid Svensson	95	14/1	495	Båda personligen närvarande
	11/9	skomakare, Lappebol				
	18/9	Kv. Hedda Matilda Brage ibm.	97	21/3	495	
4	2/10	M. Erik Martin Eriksson	00	4/8	295	Båda personl. närvarande Fetlag från Kainans församling särskilt äger deras tillstånd för vigseln.
	9/10	jordbr. arb. Eskilstorp				
	16/10	Kv. Ingeborg Magnusson Åslarp	08	23/1	583	

Lysnings- och vigselböcker

Vigselboken skrivs precis på samma sätt som födelseboken. Den förs kronologiskt och i den hittar man alla uppgifter om två personers lysning och vigsel.

Precis som vi såg på födelseböckerna skiljer det sig hur mycket och vad prästerna skriver in. Det är olika i olika delar av landet och tidsmässigt. Man hittar information om lysningsdagarna, vem som skall gifta sig, var de bor och om det finns något annat speciellt för prästen att komma ihåg, antecknar han detta också.

Exemplet ovan kommer från Bredaryds församling i Småland och året 1927.

Det tredje paret som skrivs in i lysnings- och vigselboken 1927 i Bredaryd är Otto Sanfrid Svensson, skomakare i Lappebol, född (18)95 14/1 och Hedda Matilda Brage ibm, född (18)97 21/3. Förkortningen »ibm» för latinets *ibidem* betyder 'på samma plats (som föregående)'. Hedda Matilda bor alltså också i Lappebol. Efter deras födelsedatum står en hänvisning till församlingsboken. Det står att båda personligen är närvarande när prästen skriver in dem och börjar med lysningarna. Dessa sker tre söndagar efter varandra, den 4/9, 11/9 och 18/9 1927. På höger sida av uppslaget står att vigseln sker den 24 september och det är Otto Sanfrids andra äktenskap och Hedda Matilda gifter sig för första gången. Vigselpräst är G. Thorén.

Som nummer 4 hittar vi ett par som det lystes för den 2/10, 9/10 och 16/10. Mannen heter Erik Martin Eriksson och är jordbruksarbetare i Eskilstorp, född 1900 4/8 och finns på sidan 295 i församlingsboken. Kvinnan heter Ingeborg Magnusson och bor i Åslarp. Hon är född 1908 23/1 och återfinns på sidan 583. Prästen skriver

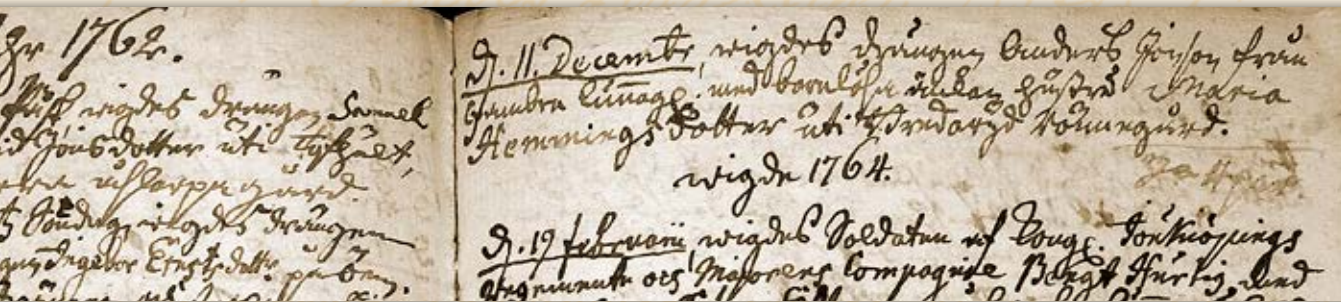

1	Sept. 27	2	J. Thorein	
1	Okt. 22	1	Johan Willstedt Värnamo	skickat från p.ä. i Värnamo om vigsel 27 ²⁹ / ₁₀

Bredaryd BI:2 (1911-1929) Bild 209 / sid 26 (AID: v169119.b209.s26, NAD: SE/VALA/00044).

△ Bredaryds vigselbok 1927. Vi får veta namn, yrke, hemort och födelse-tider på de som gifte sig och förstås vigsel-datumet.

att båda personligen är närvarande. Intyg från kvinnans föräldrar att hon äger deras tillstånd för lysning. De gifte sig den 22 oktober och prästen Johan Willstedt i Värnamo förrättar vigseln. Han skickar en attest om detta den 27/10.

Bredaryd C:2 (1758-1830) Bild 184 / sid 355 (AID: v33220.b184.s355, NAD: SE/VALA/00044)

△ Bredaryds vigselbok 1762–64. Uppgifterna i äldre vigselböcker är mer knapphändiga, här finns exempelvis inga födelsedatum.

Wigda år 1762 d. 12 aprilis el. 2:dra dag Påsk wigdes drängen Samuel Danielsson med pigan Segrid Jönsdotter uti Toftahult, den förra ifrån Norra Åshlarpa gård.

d. 6 Junii el:r höga 3Enighetz Söndag wigdes drängen Lars Månsson i Torp, med pigan Ingebor Ernstdott:r på Öen.

[1763] d.11 Decembr, wigdes drängen Anders Jonsson från Hambra Lunnagd med barnlösa änkan hustru Maria Hemmingsdotter uti Bredaryd Rönnegård.

Prästen noterar här särskilt att änkan är barnlös, för hade det funnits barn från ett tidigare äktenskap hade hon varit tvungen att skifta boet.

1 Inskriftens löjande nummer	2 Död		3 Bäknad till försam- lingen		6 För- och tillnamn, yrke, nationalitet och religionsbekännelse (om främmande) och bostad samt för hustru mannens och för minderåriga deras föräldrars namn, yrke och bostad	7 Född		9 Ogift	10 Gift	13 Ettling eller franskild	14 Ettla eller franskild		
	år och månad	dag	m.	q.		år	dag och mån.					m.	q.
	21 Maj	9	12	7	Beda Karolina Lindström statkarlsdotter i Löfnäs	1893	9/2	1					
	23 Maj	16	1		Stina Hansson Hedlund, fattighjon i Risholm	1848	4/6	1					

Död- och begravningsböcker

Död- och begravningsboken är även den skriven kronologiskt och tar upp alla som är döda och begravda i församlingen. Även detta skiljer sig lite från tid till annan och från olika ställen runt om i landet. I de tidigaste böckerna är det oftast den kyrkliga förrättningen som är det viktigaste. Det är alltså begravningsdagen som står antecknad och inte själva dödsdagen. På samma sätt är det med de tidiga födelseböckerna, det är dopet som är det viktigaste och det är det som prästen har antecknat.

Ovan visas en bild ur 1915 års dödbok i Sundborns socken i Dalarna. Den översta notisen lyder så här: som nummer 21 det året dog den 9 maj kvinnan Beda Karolina Lindström, statkarlsdotter i Löfnäs. Hon var född 1893 9/2 och hon var ogift. Hon återfinns i församlingsboken III på sidan 49 och dödsorsaken är Ägghvita. Hon begravs den 16 maj och doktor Nordlander utfärdade dödbeviset. Sundborn är en stor församling och det bor så pass många personer där att en församlingsbok inte räcker till. Då har prästen antecknat att det är den tredje volymen (III) och sidan 49.

Notis 23 är att 1915 Maj 16 dör Stina Hansson Hedlund, fattighjon i Risholm. Född 1848 4/6 och återfinns i den andra församlingsboken som täcker årtalet 1915 på sidan 68. Dödsorsaken var ålderdomssvaghet och hon begravdes den 23 maj.

Ibland har man tur och prästen skriver en hel berättelse om den som dött. I Sundborn 1773 har han skrivit följande:

Janu: 19 aftled i hetsig siukdom, Nemedammen Johan Andersson Danberg i Sundborns by. Född i Ramsnäs och Sundborns Socken år 1723 den 4 Februari. Fadren war Cronoländsmannen Anders Danberg och

△ Sundborns dödbok 1915. Förutom de avlidnas namn och hemorter får vi också veta deras födelsetid och vad de dog av.

15	16	17	18	19	20	21	22
Sida i församlingsbok (eller nr och år i löshyttnings- eller födelsebok)	Dödsorsak	Dödsattest af		Dödsort (om annan än hemorten)	Begravnen		Särskilda anteckningar, såsom om afsända eller mottagna attester, begravningsort (utom församlingen), begraving i tysthet, om liket ej anträffats, m. m.
		kyrkan	hemmen		år och månad	dag	
11/149	Aggkvita				maj	16	Doktor Norlander
11/68	älderdoms- svaghet				maj	23	

Sundborn F:7 (1895-1931) Bild 850 / sid 82 (AID: v184593.b850.s82, NAD: SE/ULA/11487)

modren hustru Brita Olofsdotter, bägge döda. Af dessa föräldrar är han af barndomen Christeligen opfostrad, hällen i Scholan til Boks läsande, Christendomsöfning etc. År 1747 den 25 october gift med sin nu efterlef- wande hustru Barbro Johansdotter i Sundborns by, aflat med hänne 3 sönnar och 4 döttrar af hwilka nu 2ne sönnar och 3ne döttrar efterlefwa. År 1758 blef han Nemdeman, hwilken syßla han redeligen förrättadt, för öfrigt fördt ett stilla och wackert lefwerne: Begick den hel. nattw: sidsta gången den 13:de Decemb:r Sidstledna: War sängliggande uti 2ne weckor. Begrofs den 31 Januari, åldern 49 år 11 månader 2 dagar.

▷ I lyckliga undantagsfall innehåller äldre dödböcker tämligen långa levnadsteckningar (så kallade personalier) över de avlidna. Så är fallet i Sundborn. När nämndemannen Johan Andersson Danberg dog 1773 skrev prästen nästan en sida om honom, dock tyvärr mest sådana uppgifter som är möjliga att få fram ur kyrkböckerna och inte så mycket om vad han gjort under sitt liv.

Janu: 1773
 1773 den 13:de Decemb:r Sidstledna: War sängliggande uti 2ne weckor. Begrofs den 31 Januari, åldern 49 år 11 månader 2 dagar.
 Anders Danberg gif. med hustru Brita Olofsdotter, sagga i Sundborns by, aflat med hänne 3 sönnar och 4 döttrar af hwilka nu 2ne sönnar och 3ne döttrar efterlefwa. År 1747 den 25 october gift med sin nu efterlef- wande hustru Barbro Johansdotter i Sundborns by, aflat med hänne 3 sönnar och 4 döttrar af hwilka nu 2ne sönnar och 3ne döttrar efterlefwa. År 1758 blef han Nemdeman, hwilken syßla han redeligen förrättadt, för öfrigt fördt ett stilla och wackert lefwerne: Begick den hel. nattw: sidsta gången den 13:de Decemb:r Sidstledna: War sängliggande uti 2ne weckor. Begrofs den 31 Januari, åldern 49 år 11 månader 2 dagar.

Sundborn F:2 (1724-1774) Bild 142 / sid 277 (AID: v131935.b142.s277, NAD: SE/ULA/11487)

210. Upsäkrholm.

	Personernas namn, stånd, embete, yrke och näringsfång, (bäckstuga-, inhyses- och fattighjon), nationalitet (om främmande), lyten (svagsista, blinda, döfstenma).	Födelse-			Äktenskap. Gift, Eski, eller eska.	Köper.	Hittflyttad		Inflyttningstaxten nummer.	064
		år.	mån. och dag.	ort, (socken i län, stad).			från (socken i län, stad eller pagina i husför- börslöken).	år, månad och dag.		
1.	Torp. Björkholmen									
2.	T. Peter Olof Magnusson	43	9/2	O. Thorsås	} 30 11 61					
3.	H. Ingrid Maria Petersdot.	46	26/4	Nöbbelad						
4.	S. Johan Julius	75	15/9	St.						
5.	S. Ernst	77	10/12	St.						
6.	S. Klais Magni	80	1/5	St.						
7.	S. Knut Konrad	83	29/2	St.						
8.	D. Hulda Maria	85	9/11	St.						
9.	D. Nina Augusta	88	25/10	St.						
10.										

Husförhörslängder och församlingsböcker

Vi har hittills behandlat tre viktiga typer av kyrkoböcker: födelse-, vigsel- och dödböcker. I dem antecknar prästen alla som föds, gifter sig eller dör i församlingen. Noteringarna görs i kronologisk ordning och vid varje notis finns angett var personen bor i församlingen. Är det på 1700-talet och i början av 1800-talet står det oftast en plats (vanligtvis en by). Under andra hälften av 1800-talet och under 1900-talet finns dessutom en sidhänvisning till aktuell sida i husförhörslängden. Detta gör att man enkelt kan hitta personen i rätt bok och sida.

Husförhörslängden är den sammanhållande boken och i den hittar man uppgifter om församlingens invånare, gård för gård, hushåll för hushåll. Mannen, hustrun, barnen, drängar, pigor och inhyses. Det finns anteckningar om namn, födelsedatum och födelseort. Om personen flyttat in eller ut under den tidsperiod boken gäller för finns det en anteckning om detta. I anmärkningskolumnen kan det stå intressanta saker om någon till exempel dömts för ett brott. Strax innan år 1900 ändrar man lite vad man skriver i dem och på 1900-talet kallas dessa böcker för församlingsböcker.

Bodelnings- nummer	Bovistat förhör och begått H. H. nattvard.															Värn- pligt.	Fräjd och särskilda anteckningar.	Bortflyttad		Utlämningsaktens nummer.	
	1891.		1892.		1893.		1894.		1895.		till (sökten i län, stad eller pagina i husför- böckerboken).	år, månad och dag.									
	F.	N.	F.	N.	F.	N.	F.	N.	F.	N.											
VV	1		H	1	"	1	"	1	"	1											1.
VV	1		"	1				1		1											2.
TT	1		"																		3.
FL			"																		4.
TT																					5.
																					6.
																					7.
																					8.
																					9.
																					10.

Nöbbele AI:21 (1891-1895) Bild 226 / sid 210 (AID: v19166.b226.s210, NAD: SE/VALA/00285)

△ Nöbbele husförhörlängd för åren 1891-95, byn Ulfsåkraholm och torpet Björkholmen.

Denna bild från en husförhörlängd kommer från Nöbbele församling i Småland. Husförhörlängderna brukar omfatta 5-10 år, och i dessa skriver prästen in alla dem som bor i församlingen under den aktuella tiden. Detta innebär att det finns fler personer införda i längden än som bodde där vid något tillfälle. En familj bor på en gård och flyttar därifrån, en ny familj flyttar in. Detta innebär att på sidan för gården hittar man uppgifter om båda familjerna, men om man tittar noga ser man när den ena flyttar ut och den andra flyttar in. Om en person är struken betyder det att han eller hon inte längre bor där. Det kan vara att personen flyttat eller dött.

Nöbbele AI:21 omfattar åren 1891-1895 och på sidan 210 ser man uppgifter om de som bor på torpet Björkholmen under Ulfsåkraholm.

Här ser vi alltså uppgifter om hela familjen. T. betyder torpare, h. hustru, s. son och d. betyder dotter. Det är kanske inte så svårt att gissa, men på en del ställen finns det förkortningar som är svårare.

T. Peter Olof Magnusson, född 1843 6/2 i Östra Torsås.

H. Ingrid Maria Petersdotter, född 1846 26/4 i Nöbbele.

s. John Julius, född 1875 15/9 d:o.

s. Ernst, född 1877 10/12 d:o.

s. Klaës Magni, född 1880 1/5 d:o.

Utsäkrakolon

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Torp, lägenhet, verk och inrättningar m. m. under ofvanslående fastighet. Personens för- och tillnamn samt familjeställning, äfvensom personens titel, om annan än den i kol. 2 angifas.	Yrke (konst, näringsförg.) Stam (örnamnsdel). Lyke (fallandesat, svansjukdom, idioti, blindhet, döfotomhet).	Född		Födelseort (förening i län eller i stad).	Vaccinerad af hett koppor.	Gift år, dag och månad.	Kallfog, enka eller försäkrad år, dag och månad.	Indflyttad eller öfverflyttad. Från förs. i län eller i stad, eller såls i föreningssbok eller boken öfver obefatt.		År, dag och månad.
1. Torp Björkholmen										
2. Peter Olof (Magnusson) Lundkvist	Torpare	43	6/2	O. Thorsås	✓	67/30/11				
3. s. Ingrid Maria Petersdotter		46	26/4	Nöbbele	✓	"				
4. s. Ernst		77	10/12	"	✓					
5. s. Ulf Knut	Lundkvist	80	1/5	"	✓					
6. s. Knut Konrad	Lundkvist	83	24/2	"	✓					
7. d. Hulda Maria		85	9/11	"	✓					
8. d. Nina Augusta		88	25/10	"	✓					

- s. Knut Konrad, född 1883 24/2 d:o.
- d. Hulda Maria, född 1885 9/11 d:o.
- d. Nina Augusta, född 1888 25/10 d:o.

Barnen är födda på ett ställe som kallas d:o. Det är inte någon speciell plats, utan en förkortning av »dito» som betyder på samma ställe som föregående rad. Alla barnen är alltså födda i Nöbbele.

Vidare ser vi på bilden på föregående uppslag att Peter Olof och Ingrid Maria gifte sig 30/11 1867, alla i familjen är vaccinerade mot koppor. Det finns ingen anteckning i kolumnerna om Hittflyttad, vilket betyder att de bodde på samma ställe i den föregående volymen. För att följa familjen tillbaka i tiden, skall man alltså leta upp den volym som täcker en tidsperiod tidigare (AI:20 omfattar 1886-1890) och i den leta upp samma gård och torp. Om de flyttade in till stället under tiden husförhörlängden omfattar finns det uppgifter om varifrån och när flytten skedde. Det finns även en speciell kolumn där man skriver in ett datum om personen dör. På den högra sidan av uppslaget finns prästens anteckningar om innanläsning och kristendoms-kunskap samt när personerna varit på husförhör eller begått nattvarden. Detta var viktigt för prästen att ha koll på.

I kolumnen över Fräjd och särskilda anteckningar kan man hitta spännande saker. Här står små anteckningar om någon har begått ett

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
Kyrkans Nummer.	Ordnings- Nummer.	Bev. tal husförsl. år.	Anteckningar om fröjd; nattvardshinder; äktenskaps hinder; ofärdad lyansig; hindern löshotabetyg; skiljelöf; barns legalisering; utträde ur svenska kyrkan; främmande troshälsö; främmande nationalitet; den församling i Sverige, som moder vid nedkomst utom riket tillhörde; m. m.	Värnplöts- förhållanden.	Utlöflyttad eller öfverflyttad.		Död år, dag och månad.
					Till öfr. i lin. eller i stad, eller sida i Grensångelock eller boken öfver östfötbl.	År, dag och och månad.	
		26, 78, 77, 00					
c	N.	37,					
c	N.	37, 78,					
c	N.			från 1899 178 1899			
b	N.	98, 77				N. Amerika 24/2 1893	
b	N.	72, 00					

Nöbbele AllA:1 (1896-1900) Bild 245 / sid 231 (AID: v167152.b245.s231, NAD: SE/VALA/00285)

△ Nöbbele församlingsbok för åren 1896–1900, byn Ulfsåkraholm och torpet Björkholmen.

brott eller något annat som prästen bör komma ihåg. Längst ut till höger finns motsvarande anteckningar om Bortflyttad. Sonen John Julius är struken, vilket betyder att han antingen är död eller flyttat och som man snabbt ser så står det en anteckning om att han flyttade till N. Amerika 24/2 1893 och han har utflyttningsnummer 6 (den sjätte som flyttar från församlingen det året).

På sonen John Julius står adm.91, vilket betyder att han blev admitterad (framsläppt) 1891. Han har alltså konfirmerats och fått begå nattvarden 1891.

Det finns ingen anteckning om att någon annan flyttat, vilket innebär att de bor kvar på samma ställe i nästa längd. Leta upp den volym som omfattar nästa tidsperiod. Den heter AllA:1 och kallas nu församlingsbok och omfattar 1896–1900 (bilden ovan). I princip är det samma uppgifter man hittar i en församlingsbok som i en husförhörslängd. Man får leta efter torpet Björkholmen under Ulfsåkraholm. Tänk på att titta i början (eller i slutet) av volymen för om man har tur finns det ett ortregister som underlättar letandet. Annars får man bläddra genom hela boken, sida för sida. Här i Nöbbele AllA:1 finns ett ortregister och Ulfsåkraholm börjar på sidan 225. Bläddra ett par sidor så hittar man torpet på sidan 231.

Nu har vi följt familjen till nästa längd och den omfattar 1896–1900. I denna längd ser vi det som händer just under de aktuella åren.

Detta innebär att det man ser inte behöver vara alla personer som tillhör familjen. De som har flyttat hemifrån eller dött tidigare finns inte med och om det föds fler barn senare finns inte heller med. Då får man titta i den längd som gäller tidigare eller senare.

I denna längd ser vi att familjen har bytt namn till Lundkvist och det har prästen gjort en anteckning om. Eftersom det är innan 1901 behöver de inte söka något tillstånd utan det räcker att de säger till prästen så ändrar han. I denna längd har prästen skrivit ut vilket betyg de har i kristendomskunskap, ett par har b och ett par c. Det är väl inte jättebra betyg.

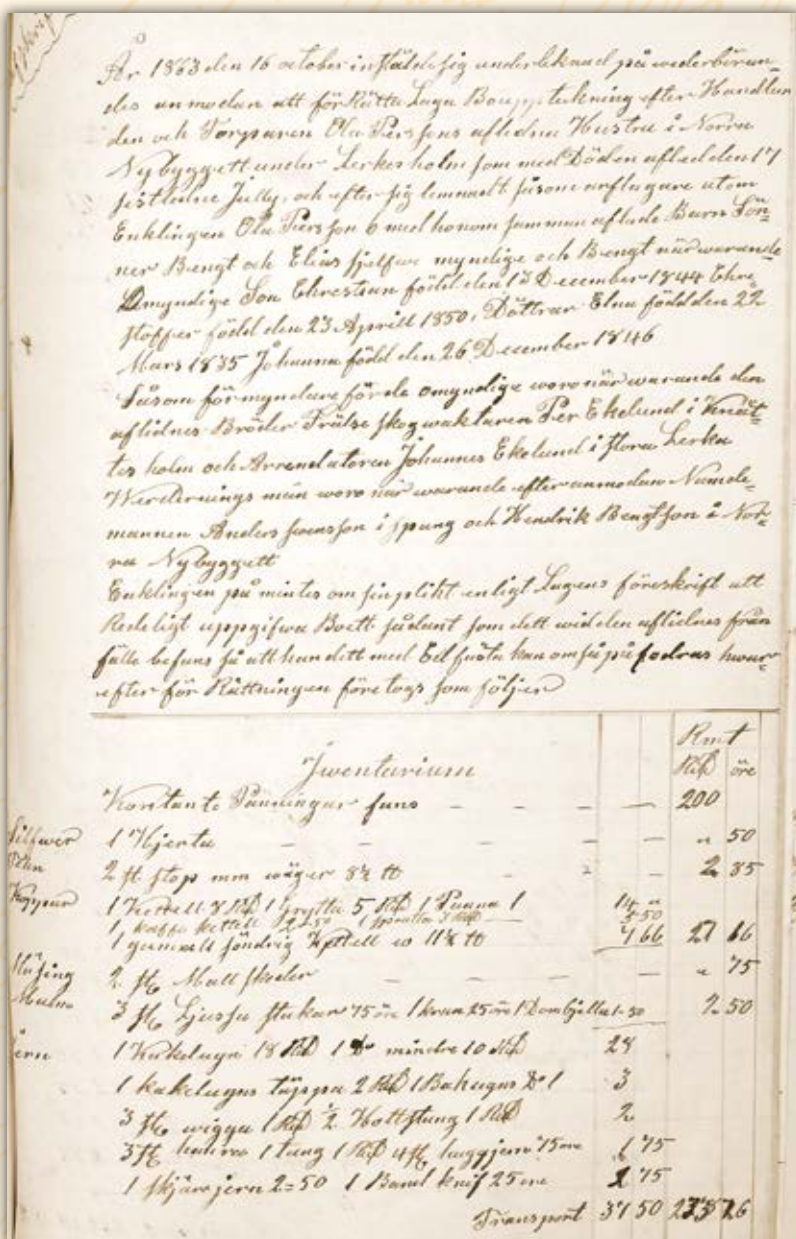
Sonen Klas Magni emigrerar till N. Amerika den 17/4 1896 precis som sin bror gjorde några år tidigare. Sonen Ernst har ett värnpliktsnummer inskrivet 118 21/1898 och det är överstruket och ändrat till Frikallad 1899. Han har inskrivningsnummer 118 i det 21 inskrivningsområdet och 1898 var första året han blev inkallad. Oftast är det när man är 19, 20 eller 21 år gammal beroende på när på året man är född. Av någon anledning har han blivit frikallad och slipper göra värnplikten mer.

Sverige är unikt i världen när det gäller att kunna följa en person genom hela livet. Födda, vigda och döda finns i de flesta länderna, men det är bara i Sverige och Finland det finns husförhörslängder.

Bouppteckningar

I kyrkoböckerna hittar man de grundläggande uppgifterna man behöver i sin släktforskning: Namn, födelsedatum, var personerna bor och en titel på dem. Men egentligen är detta ju ganska »tråkiga» uppgifter. När man har forskat ett tag vill man veta mer om sina förfäder och släktingar, man vill lära känna dem. Bland det första man då skall försöka hitta är om det finns en bevarad bouppteckning efter dem. Det kommer en lag i Sverige 1734 som säger att man skall upprätta en bouppteckning efter en person som dör. Men ganska snabbt

▷ Bouppteckning från 1863. Bilden visar första sidan med ingressen och början på uppräknningen av boets tillgångar.

kan vi tyvärr konstatera att det inte finns bevarade bouppteckningar efter alla som dör. Det kan säkert finnas orsaker till att man inte gör någon, att det inte finns några tillgångar eller att man har gjort en efter den första som dör och när sedan maken/makan dör tycker man inte det är lönt. Dessutom brukar det stå att bouppteckningen är en avskrift. Det är ju arvingarna som får originalbouppteckningen och det som bevaras till eftervärlden är den avskrift som arvingarna lämnade till domstolen. Det kan säkert finnas olika anledningar till att man inte hittar en bouppteckning, men om den finns, hittar man mycket spännande information.

Det är alltså i domstolarnas arkiv man letar efter bouppteckning. I ArkivDigital hittar man dessa snabbast om man längst ner i listan över volymer för en församling klickar på länken till Bouppteckningar. Då hoppar man till rätt arkivbildare. Kolla om det finns ett register, annars får man bläddra genom böckerna och leta. Reglerna säger att en bouppteckning skall vara gjort inom 3 månader efter personens död, men det finns inga regler utan undantag.

I bouppteckningsingressen hittar man det som är mest intressant rent genealogiskt: Vilka arvingarna är. Ingressen till bouppteckningen på föregående sida lyder så här:

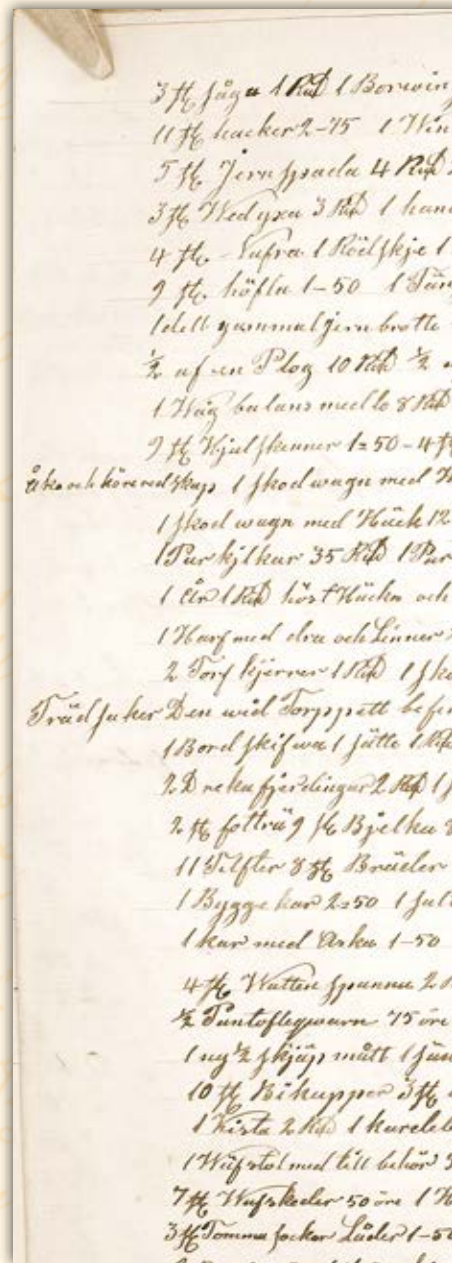
År 1863 den 16 october instälde sig undertecknad på wederbörandes anmodan att för Rätta Laga Bouppteckning efter Handlanden och Torparen Ola Perssons afledna Hustru i Norra Nybyggett under Lerkesholm som med Döden afled den 17 sistledne Jully, och efter sig lemnadt såsom arftagare utom Enklingen Ola Persson 6 med honom sammanaflade Barn, Söner Bengt och Elias sjelfwe myndige och Bengt närwarande. Omyndige Son Chrestian född den 13 December 1844, Chrestoffer född den 23 Aprill 1850, Döttrar Elna född den 22 Mars 1835, Johanna född den 26 December 1846.

Såsom förmyndare för de omyndige woro närwarande den afidnes Bröder Frälse skogwaktaren Per Ekelund i Knuttesholm och Arrendatoren Johannes Ekelund i Stora Lerka. Werderingsmän woro närwarande efter anmodan Nemdemannen Anders Swensson i Spung och Hendrik Bengtsson i Norra Nybygget.

Enklingen på mintes om sin plikt enligt Lagens föreskrift att Redeligt uppgifwa Boett sådant som dett wid den afidnes från fälle befans så att han dett med Ed fästa kan om så påfodras hwarefter för Rättningen företogs som följer.

Här får man alltså uppgifter om vem det är som dött och den efterlämnade maken/makan och vilka barn de hade. Bouppteckning kan också fungera som en bekräftelse på att man forskar på rätt personer. Om det finns omyndiga barn brukar det nämnas förmyndare och ofta är dessa släktingar till den som dött. Detta kan ge ledtrådar om man vill forska vidare.

Efter bouppteckningsingressen hittar man uppräknigen av vad

Transport	37 50	23876
g i huka tung 75 öre	1 75	
Kull 25 öre 1 gyllta 75 öre	2 75	
2 ff Borslyra 2 st	6 "	
lyra 75 öre 2 ff Svarg 1-50	5 25	
st 2 ff firkela 25 öre	1 25	
gula 6 öre 10 Kull 5 öre	2 25	
1 st 1 Linna 1 Bjacker 75	1 75	
af en jern Hvarf 14	14 "	
1 kg jern betoman 3 st	11 "	
2 Balezola 1 st	4 50	8896
lück och fätt	24 -	
1 st 1 arbeta 2 med gyltal 2	20 -	
20 4 st	39 -	
höst bör 1-50	2 30	
2 ff humla	3 -	
1 st ljörre 50 öre	1 50	90
1 st luga Hus bögnad	2 00	
2 ff Baka bögn 1-50	2 50	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 50	
1 st 2 ff 1 st 1 st	10 "	
1 st 2 ff 1 st 1 st	12 "	
1 st 1-75	4 25	
2 ff Balyer 1	2 50	
1 st 2 ff jern 1 st 25	2 25	
2 ff jern 1 st 1 st	1 75	
1 st 1 st 1 st	1 "	
1 st 1 st 1 st	3 50	
1 st 1 st 1 st 1 st	2 75	
1 st 2 ff 1 st 1 st	5 50	
1 st 2 ff 1 st 1 st	1 50	
1 st 3 st 1 st 1 st	1 25	
1 st 1 st 1 st	1 50	

Transport	262 10	44272
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	3 "	
2 ff jern 7 st 2 ff hufvunda 1 st 3 st	10	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	12	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	75	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	1 25	
2 ff 1 st 1 st 1 st 1 st	8	
2 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 "	30410
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	50	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	15	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	44	189 "
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	22	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	20	
5 ff 1 st 1 st 1 st 1 st	4	
15 1/2 1 st 1 st 1 st 1 st	75	121 "
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	140 "	
24 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	16 70	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 49	
6 ff 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 15	
19 ff 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 53	
14 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	4 33	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 33	
14 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	75	
3 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	8 "	
5 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	1 25	
17 ff 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	85	
8 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	1 "	
20 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	4 33	
1000 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 "	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	1 8	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	2 25	
1 st 1 st 1 st 1 st 1 st 1 st	4 "	

△ I äldre tiders bouppteckningar räknas boets alla ägodelar upp, pinal för pinal, under olika rubriker: Åker- och körrredskap, Träsaker, Kreatur, Sängkläder, Handelsvaror, etc.

som finns i dödsboet. Detta ger oss släktforskare ny kunskap om hur de hade det och man »lär känna» dem lite bättre.

I bouppteckningen läser vi bland annat under rubriken Kreatur: 1 häst (50 Riksdaler), 1 Röd ko (45), 1 hjelmig ko (30), 1 Brokig ko (40), 1 swin (30), 5 st får 2 lam (14).

Under rubriken sängkläder står följande: Enklingens dugliga säng består af 2 Dynner, 3 st mindre Putter, 2 La-

kan, ett gammalt Täckle (22), 1 LinneDynna och 2 Bomuls Dynner (20), 5
st Putter (2), 2 Täckle (2), 15 1/2 Lispund ohäktad Linn (75)

När man läser bouppteckningen skall man inte heller glömma
att titta igenom skulder och fodringar för det kan finns ledtrådar till
släktingar som har lånat pengar. Det kan finnas uppgifter om husets
värde och ibland kan det stå uppgifter om när köpebrevet underteck-
nades. Detta ger nya ledtrådar i släktjakten.

Under 1700-talet skall man även vara uppmärksam på om det
står något om barnegods. I så fall har den avlidne varit förmyndare
för några omyndiga barn och eftersom man ofta var förmyndare till
släktingar, får man nya ledtrådar till var man skall leta för att hitta
nya och intressanta uppgifter.

AID och källhänvisningar

AID är en unik identifikation för en bild hos ArkivDigital. AID är inte tänkt att ensamt användas som källhänvisning, utan är ett hjälpmedel för att enkelt hitta rätt bild i ArkivDigital. AID uttalas »aid» (fonetiskt »ejd»), som i engelskans »hjälp».

När du i ArkivDigitals läsprogram använder snabbkommandot Ctrl+C skapas en fullständig källhänvisning som innehåller församling, volymbeteckning, årsperiod, bild-/sidnummer, bildens AID-nummer och NAD-kod för volymen.

Exempel:

Medelplana C:6 (1861–1894) Bild 22 / sid 38 (AID: v15888.b22.s38, NAD: SE/GLA/I3365)

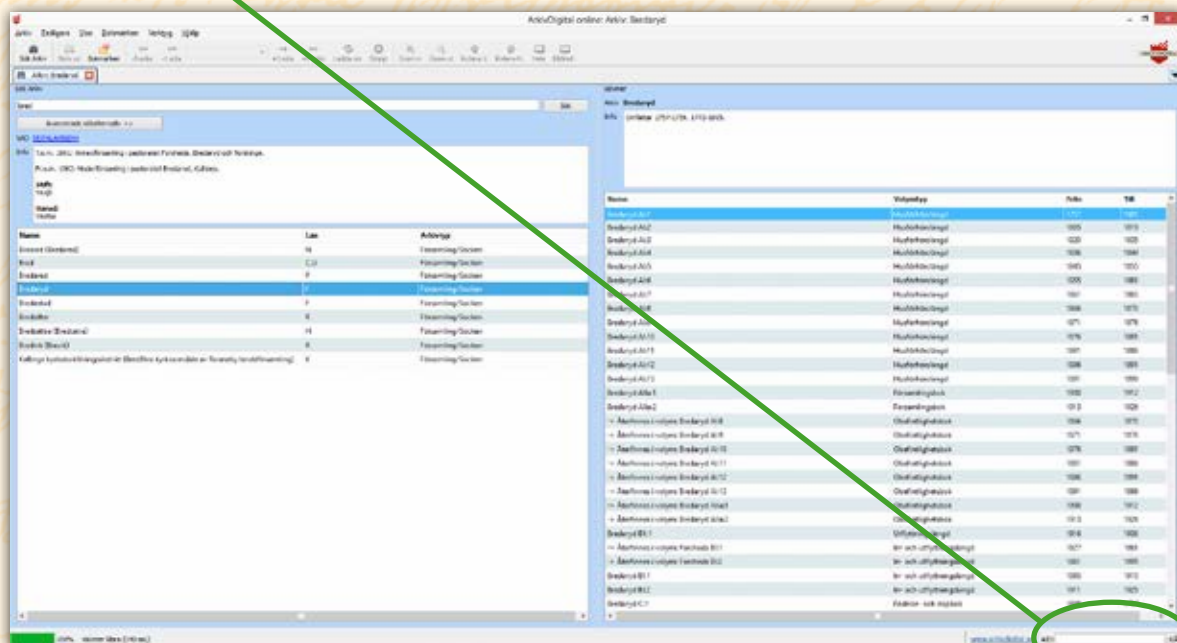
Denna kan sedan med snabbkommandot Ctrl+V enkelt klistras in i andra program, exempelvis ett ordbehandlingsprogram eller släktforskarprogram.

Använder du istället snabbkommandot Ctrl+A genereras enbart AID-numret (i exemplet ovan: v15888.b22.s38), medan Ctrl+K skapar en så kallad ren källhänvisning (utan AID-nummer och NAD-kod).

AID är användbart när du snabbt vill komma till en viss volym och en viss sida i ArkivDigital. Skriv eller klistra in AID-numret i rutan längst ner till höger i läsprogrammet (se bild nedan), klicka på knappen »GÅ» eller tryck Enter/Retur, så visas sidan.

För att kunna använda AID-koden behövs ett aktivt abonnemang

▽ Längst ner till höger i ArkivDigitals läsprogram finns rutan AID: Skriv eller klistra in ett AID-nummer och klicka på GÅ (eller tryck Enter/Retur) och den önskade sidan öppnas direkt.

hos ArkivDigital och programversionen måste vara 1.4 eller senare. På ArkivDigitals hemsida (Bildarkivet > AID sök) kan du omvandla en AID-kod till en korrekt källangivelse.

Övriga källhänvisningar i ArkivDigital

Nedan följer en beskrivning av övriga källhänvisningar som kan skapas i ArkivDigital. Tryck på knappen Ctrl följt av angiven bokstav samtidigt som Ctrl fortfarande hålls ner. För att klistra in källhänvisningen, tryck Ctrl+V.

Kopiera bildyta: Ctrl+I

Bildytan i programmet kopieras och sparas i datorns minne för att kunna klistras in i ett bildbehandlingsprogram eller i till exempel ett textdokument.

Kopiera HTML-länk: Ctrl+Shift+C

Ger en länk som kan användas då man vill ge andra tillgång till bilden direkt i ArkivDigitals program. Ett klick på länken öppnar bilden direkt i programmet ArkivDigital.

Kopiera Anbytarforum-länk: Ctrl+Shift+A

Ger ett särskilt länkformat som används i Släktforskarförbundets Anbytarforum (www.genealogi.se > Anbytarforum). Ett klick på länken öppnar bilden direkt i ArkivDigital.

På menyn Redigera finns även möjligheten att skapa ytterligare två typer av länkar:

Kopiera AID Info-URL

Exempel: <http://www.arkivdigital.se/aid/info/v15888.b22.s38>

En sådan länk leder till ArkivDigitals hemsida och ger information om församlingen och volymen samt möjlighet att öppna bilden i ArkivDigitals läsprogram.

Kopiera AID Visa-URL

Exempel: <http://www.arkivdigital.se/aid/show/v15888.b22.s38>

Ett klick på en sådan länk öppnar sidan i ArkivDigitals läsprogram.

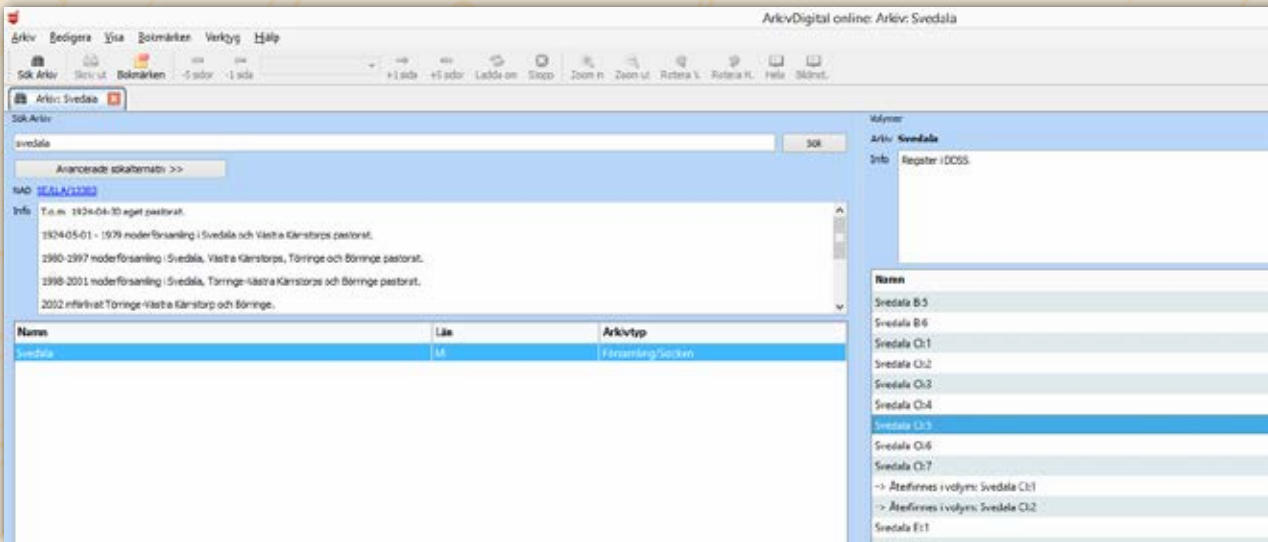
Släktforskning i praktiken

I förra avsnittet bekantade vi oss med släktforskarens viktigaste källor: kyrkböcker och bouppteckningar. Men hur bär man sig åt för att använda dem i praktiken? Det får du veta på följande sidor.

Att kunna grunderna till släktforskning är bra och vi har i tidigare avsnitt fått grunderna när det gäller de olika kyrkoböckerna. Det finns som vi har sett ganska många olika uttryck som är bra att känna till, men samtidigt är det så, att ju mer man forskar, desto mer lär man sig och framför allt är det erfarenheten som gör att man blir bättre och bättre. Man förstår hur systemet fungerar, varför prästerna skriver som de gör och framför allt blir man mer och mer van vid den gamla handstilen. Vi skall här nedan följa en familj genom åren. Vi skall titta på olika typer av handlingar.

Som alltid måste man ju ha en ingång och de uppgifter man behöver är: Ett **namn**, ett **datum** och en **plats** (församling). Med dessa tre uppgifter kommer man in i kyrkoböckerna och när man väl har hittat starten, får man nya ledtrådar i de olika handlingarna. Våra ingångsvärden till denna forskning är en person som heter Lars Landgren, född 11 november 1863 i Svedala församling i Skåne.

Lugnt och metodiskt skall vi följa personerna och se vad vi kan hitta. Vi startar ArkivDigital genom att dubbelklicka på ikonerna som finns på datorns skrivbord. Till vänster skall vi leta upp rätt arkivbil-

dare. Eftersom personen är född i Svedala, är det där vi skall börja leta. Antingen kan man söka i listan eller så skriver man direkt in Svedala i sökfältet ovanför knappen *Avancerade sökalternativ >>*.

När du har hittat Svedala, klicka på den en gång med vänster musknapp för att välja den. I informationsfältet kommer det lite information om församlingen. Man skall framför allt vara uppmärksam på om det står att församlingen ingår i ett pastorat och i så fall är moder- eller annexförsamling. Om flera församlingar ingår i ett pastorat brukar det oftast vara samma präst i församlingarna. Det innebär att han har kyrkoböckerna för båda församlingarna och det finns risk för att han skriver in uppgifter i fel bok. Om man inte hittar det man letar efter, skall man alltså även titta i den andra församlingen.

När vi nu har valt Svedala skall vi leta upp rätt bok att öppna. Personen föddes 1863 och då är det ju först kolumnen för volymtyp vi skall titta i för att hitta Födelse- och dopbok. En bit ner i listan hittar vi dessa. Den första heter Svedala CI:1 och täcker åren 1688–1755, nästa Svedala CI:2 1756–1822 och så vidare. Det finns inga födelseuppgifter tidigare än 1688 och det ser man för att den första volymen heter CI:1. Enligt Riksarkivets standardbeteckning är CI: beteckningen på födelse- och dopböcker och ettan är att det är den första bevarade boken. Det kan ha funnits tidigare längder, men i så fall finns de inte kvar i dag. Det kan dock vara så att en viss typ av handlingar skrivs tillsammans med andra och i en annan bok. Titta till exempel på Lysnings- och vigselbok. Där ser vi att Svedala EI:1 omfattar åren 1822–1861. Det är alltså den första boken som är kategoriserad som en lysnings- och vigselbok. Men det finns anteckningar och uppgifter om vigda tidigare i Svedala. Detta ser man i de hänvisningar som finns. Det står -> *Återfinnes i volym Svedala CI:1* för åren 1693–1756 respektive -> *Återfinnes i volym Svedala CI:2* för åren 1757–1822. Dubbelklicka på hänvisningen för att öppna den

△ När du har valt arkivbildaren Svedala (till vänster) ser du vilka källor (volym) som finns bevarade (till höger). Dubbelklicka på Svedala CI:5 och Födelse- och dopboken 1861–1874 öppnas.

Volymtyp	Från	Till
Ir- och utflyttningslängd	1895	1968
Ir- och utflyttningslängd	1909	1920
Födelse- och döpbok	1688	1755
Födelse- och döpbok	1756	1822
Födelse- och döpbok	1801	1859
Födelse- och döpbok	1822	1860
Födelse- och döpbok	1861	1874
Födelse- och döpbok	1875	1884
Födelse- och döpbok	1885	1909
Vigselbok	1693	1756
Vigselbok	1757	1822
Lysnings- och vigselbok	1823	1861

på samma sätt som en vanlig volym. På motsvarande sätt är det för hänvisningar till andra arkivbildare, där man kan hitta uppgifter om personer från församlingen.

Leta upp den Födelse- och döpbok som omfattar 1863 och vi ser snabbt att den heter Svedala CI:5. Om du klickar på den en gång med vänster musknapp kommer det upp lite text i informationsfältet. Just för denna volym står det »Register i DDSS». DDSS betyder Demografisk Databas Södra Sverige och är ett projekt som Riksarkivet driver för att skapa register till olika kyrkoböcker. Man hittar DDSS på Internet (<http://ddss.nu>).

Dubbelklicka på volymen för att öppna upp boken.

Det första vi nu ser är utsidan av boken. Med hjälp av knapparna -5, -1, +1, +5 eller snabbvalet mellan -1 och +1 bläddrar man i boken till rätt sida. Om det är en volym som innehåller olika typer av handlingar, till exempel Svedala CI:1 som ju innehåller både födda, vigda och döda bör man bläddra några sidor för att se om det finns en innehållsförteckning. På bild 4 i Svedala CI:1 hittar vi detta och här ser vi att Lysnings- och vigselbok finns 1693-1756 på sidorna 1-23 (med en lucka 1722-1723), Födelse- och döpbok 1688-1731 på sidorna 31-90, Död och begravningsbok 1688-1756 på sidorna 91-130 (med luckor), Födelse- och döpbok 1751-1755 på sidorna 132-139 och Födelse- och döpbok 1732-1750 på sidorna 140-178. Detta gör att man direkt kan hoppa till rätt avdelning och behöver inte bläddra genom hela boken.

▽ I många volymer finns i början en innehållsförteckning som hjälper dig att hitta. Så här ser den ut i volymen Svedala CI:1.

100	-	5	-	7	1	Lars	dotter	Frj. Anna Nilsson dotter st. Lindv	pag 313.	30.	ex.	Hilma Mattina Toyppl	dotter i Totten
101	-	6	-	10	1	Lars		Justitiepau Per Jonsson Bengta Pauls dotter	Lillebal pag 394.	37.	ex.	Dragna Sofia Rencker	dotter i Söder
102	-	11	-	21	1	Lars		Justitiepau Lars Olof Landgren Bengta Anders dotter	Ö. Svanstorp pag 190.	35.	ex.	Hemmaansg. st. Nils Olsson	dotter i Aggarp
103	-	14	-	23	1	Anders		Brud Ola Svendsen Else Hans dotter	Lindholm pag 380.	33.	ex.	Mamman Hans Svendsen	dotter i Söder

Svedala CI:5 (1861-1874) Bild 37 / sid 33 (AID: v112331.b37.s33, NAD: SE/LLA/13383)

Men nu återvänder vi till Svedala CI:5 och letar efter födelseuppgifter för Lars, född 1863 den 11 november. Vi ser snabbt att födelseboken är kronologiskt förd (i datumordning). Eller nästan i alla fall. Den är förd i den ordning som prästen får inrapporterat till sig att en person har fötts och det kan ju vara lite olika ordning mot själva födelsen. Vi bläddrar snabbt fram till 1863 med hjälp av +5 och sedan lite långsammare med +1 och letar efter November den 11:e. På Bild 37 / sidan 33 hittar vi Lars födelsenotis.

Som du ser finns det tre barn som är födda den 5/11, 6/11 och 11/11 som alla döps till Lars. Om man inte hade haft det exakta datumet, utan bara 1863 i Svedala blir det svårare att välja rätt. Då får man försöka hitta andra uppgifter som bekräftar att man hittat rätt person.

Nu är det ju inga problem. Vi har hittat en som heter Lars som är född den 11 november i Svedala, nummer 102 i bilden ovan. Här kan vi se att Lars föddes den 11 och döptes den 21. Det var ett mankön på barnet och namnet var Lars. Föräldrar: Folkskolelärare Lars Persson Landgren och Bengta Andersdotter. De bor i Östra Svanstorp pag. 190. Mamman är 35 år gammal när barnet föds och en examinerad barnmorska har biträtt vid förlossningen. Fadrdar är Hemmanseg. Nils Olsson och hustru Hanna Olsdotter i Aggarp. Mamman blir kyrkotagen 1864 den 6/1.

Här i födelseboken får vi alltså uppgifter om föräldrarnas namn och var de bor. Detta ger nya trådar att följa för att kunna hitta mer information om familjen. Det finns dessutom en hänvisning till »pag(ina) 190» som betyder sidan 190 i husförhörslängden. Detta gör att man direkt kan hoppa till rätt sida. Om det inte står en sidhänvisning får man leta i boken efter rätt gård. Ofta finns ett ortregister i början eller i slutet av volymen.

Kyrkotagningen är en äldre kyrklig rit genom vilken man tackade Gud för en nybliven moders återhämtade krafter och välkomnade henne tillbaka till församlingens gudstjänstgemenskap. Under olika tider har denna tid varierat, men eftersom barnet skall döpas så nära sin födelse som möjligt innebär detta att mamman aldrig är med i

△ I födelseboken hittar vi Lars född den 11 november och får bland annat veta vilka som var hans föräldrar och var de bodde.

Personernas Namn.			Föd
Ar.	Min.	och	dag
1	Lars	Lars Persson Landgren	1863 11 11
2	Bengta	Andersdotter	1863 11 11
3	August	Land	1863 11 11
4	Nils	Olsson	1863 11 11
5	Hanna	Olsdotter	1863 11 11
6	Lars	Land	1863 11 11

hustru	1864	Sept of 1864
hustru	1872	Sept of 1872
hustru	1889	Sept of 1889
hustru	1863	Sept of 1863

kyrkan vid barnets dop. Därför ser man ofta, framför allt i äldre födelseböcker att det finns en gudmor och det är hon som tar hand om barnet, när mamman inte kan vara med.

Vi antecknar var vi har hittat uppgiften, källan skall man alltid vara noga med att ange (se sid. 41-42).

Vi återvänder nu till fliken där det står *Arkiv: Svedala* i ArkivDigital. Nu ser vi vilka volymer som finns tillgängliga. Vi letar i listan efter de böcker som kallas husförhörlängder och den som omfattar året 1863. Snabbt ser vi att Svedala AI:13 omfattar 1862-1867 och vi dubbelklickar på den för att öppna boken. Vi skall nu till sidan 190 och antingen hoppar man med knapparna +5 och +1 eller använder direktvalet och väljer Bild 195 / sid 190.

Husförhörlängden vi nu tittar i omfattar alltså åren 1862-1867 och i den skriver prästen in alla de personer som bor på gårdarna i Svedala. För »vär» familj hittar vi att de bor i Östra Svenstorp N:o 1, men det visste vi ju redan från födelseboken.

Lars Persson Landgren, folkskolelärare, född 1834 3/5 i M Grefvie.
 Bengta Andersdotter, hustru, född 1828 15/8 i Kyrkheddinge.
 son August, född 1860 7/1 i Ö. Svenstorp.
 son Nils Peter, född 1861 21/12 ibm.
 dotter Kjersti, född 1856 24/7 i M Grefvie.
 son Lars, född 1863 11/11 i Ö. Svenstorp.

Födelseorterna är i detta fallet både församlingar (Mellan-Grevie och Kyrkheddinge) och platser i Svedala (Östra Svenstorp). Man måste vara lite uppmärksam på detta, så att det inte blir fel. Dessutom använder prästen olika förkortningar. Här är det ju ganska lätt att förstå vad de betyder, men ibland kan man gå bet på vad han menar.

Lars Persson Landgren och Bengta Andersdotter gifter sig 28/12

▽ I husförhörlängden möter vi familjen samlad: Föräldrarna och de fyra barnen. Vi ser också varifrån de inflyttade (MGrefvie 1859) och varthän de utflyttade (p. 392, 1864).

Födelse-	Aktenskap	Euk- ling mer Enk.	Flyttat	Död	Läser	Bevistat Förhör och begatt H. H. Nattvard.					Frägd	Flyttat	Död						
						1862	1863	1864	1865	1866				Frägd	1862	1864			
Mbjefie	1855	12	Mbjefie	1859															
Kyrkheddinge																			
Ö. Svenstorp																			
ibm																			
Mbjefie																			
Ö. Svenstorp																			

Svedala AI:13 (1862-1867) Bild 195 / sid 190 (AID: v112302.b195.s190, NAD: SE/LLA/13383)

12										
13	Annastäng fru Sörenstullas dotter	1826	7	Köping						
14	Lars Porsen Randgers förskolelärare	1834	3	Örebro						
15	Bengta Andersdotter Karlens	1838	8	Köping						
16	August So	1860	7	Köping						
17	Mils Peter S:	1861	12	östra						
18	Lars S:	1863	11	östra						
19	Hjerti Dotter	1856	7	Örebro						
20	Peter So	1866	3	Aggarp						
21	Fredrik S:	1867	12	östra						

Svedala AI:13 (1862-1867) Bild 397 / sid 392 (AID: v112302.b397.s392, NAD: SE/LLA/13383).

10										
11	Lars Porsen Randgers förskolelärare	1834	3	Örebro	1857	12				
12	Bengta Andersdotter Karlens	1838	8	Köping						
13	August So	1860	7	Köping						
14	Mils Peter S:	1861	12	östra						
15	Lars S:	1863	11	östra						
16	Peter So	1866	3	Aggarp						
17	Fredrik S:	1867	12	östra					2 1869	
18	Hjerti Dotter	1856	7	Örebro						
19	Kathinka	1864	10	Aggarp					2 1869	
20	Hjerti	1866	3	Örebro					11	
21										
22										

Svedala AI:14 (1868-1877) Bild 502 / sid 475 (AID: v112303.b502.s475, NAD: SE/LLA/13383)

1855 och alla utom minsta sonen Lars är vaccinerade mot koppor. Familjen flyttar hit till Östra Svenstorp nr 1 från Mellan-Grevie 1859.

På höger sida av uppslaget ser vi att de har bra betyg i innanläsning och kristendomskunskap, fattas väl bara när det är en lärare vi tittar på.

Hela familjen är struken och det gör prästen när de inte längre bor på stället. Det kan också betyda att någon har dött, men i detta fallet har de flyttat till p. (pagina=sidan) 392, 1864. Eftersom boken omfattar åren 1862-1867 och 1864 ligger där emellan är det alltså i samma bok vi letar upp sidan 392.

Glöm inte att anteckna källan innan du bläddrar vidare.

I den förra husförhörlängden såg vi vad som hände familjen åren 1862-1864 då de flyttar till ett nytt ställe i Svedala. 1864 flyttar de till Aggarps kyrkohus och det som står här gäller familjen 1864-1867 då boken tar slut.

△ Familjen i husförhörlängderna 1862-67 (överst) och 1868-77 (nederst). Här får vi veta vad som har hänt under de angivna åren: födselar, vigslar och dödsfall samt flyttningar med mera.

				12
				13
				14
				15
				16
				17
				18
				19
				20

1862–1867

				10
				11
				12
				13
				14
				15
				16
				17
				18
				19
				20

1868–1877

Överst finns en annan folkskolelärare, Hans Nilsson som flyttar till Alnarps lantbruksinstitut 1864 och då flyttar »vär» familj hit.

Vi ser att ytterligare två söner föds under denna tiden.

son Peter, född 1866 1/3 i Aggarp.

son Fredrik, född 1867 25/12 ibm.

»Vår» Lars blir vaccinerad och det hinner man även göra med Peter. Familjen är inte struken och det finns ingen anteckning om att de flyttar. Vi bör därför hitta dem på samma ställe, Aggarps kyrkohus, i nästa husförhörslängd. Vi återvänder till Arkiv: Svedala-fliken och öppnar nästa husförhörslängd, Svedala AI:14 som omfattar åren 1868–1877. Nu har vi ingen direkt sidhänvisning till familjen, utan nu får vi leta upp Aggarps kyrkohus. Vi börjar att titta på de första sidorna i volymen för att se om det finns någon innehållsförteckning, men tyvärr inte. Då blir det att blada genom boken. Genom att trycka på +5 skummar man ganska snabbt genom boken och vi bör leta efter Aggarp. På sidan 389 börjar Aggarp och vi fortsätter tills vi hittar Aggarps kyrkohus.

Nu börjar det hända lite saker i familjen. Det som vi ser här på denna sida, är vad som händer med familjen 1868–1877. Först dör yngste sonen Fredrik den 2/3 1869 och ett halvår senare föds en dotter Bothilda 1869 den 26/10. Även hon dör några dagar gammal den 2/11 1869. Vi blir så klart nyfikna på vad som hänt med dessa små och svaret hittar vi i Död- och begravningsboken för 1869. På samma sätt som tidigare tittar vi på vilka volymer som finns och letar upp den bok som innehåller döda 1869. Vi ser att det är Svedala FI:2 och i den bläddrar vi fram till 1869.

När sonen Fredrik dör står det i dödboken att han är 1 år 2 månader och 7 dagar gammal och dödsorsaken är Strypsjuka. För dottern Bothilda som blir 7 dagar gammal finns ingen dödsorsak angiven. Strypsjuka är vad vi i dag kallar krupp.

Vi återvänder till husförhörslängden och ser att dottern Kjersti flyttar till Anderslöv den 25/10 1872 (attest nummer 96). Ett par år senare kommer hon tillbaka från Anderslöv den 9/11 1875 och blir då åter igen införd i husförhörslängden på en ny rad. Ute i kanten på raden står att hon flyttar till sidan p.479 1877.

Äldsta sonen August flyttar också. Den 15/10 1875 flyttar han till

▽ I dödboken finns ofta dödsorsaken noterad.

21. Mars 2 - 7	1	Fredrik, son af folkskoleläraren Lars Petrus Sandgren af Aggarp Anderslövs socken i Aggarp.	1	2	7	Strypsjuka	1869
----------------	---	---	---	---	---	------------	------

Svedala FI:2 (1861-1876) Bild 57 / sid 53 (AID: v112338.b57.s53, NAD: SE/LLA/13383)

26. Nov 2 - 27	1	Bothilda, dotter af folkskoleläraren Lars Petrus Sandgren af Aggarp Anderslövs socken i Aggarp.	-	-	7		1869
----------------	---	---	---	---	---	--	------

Svedala FI:2 (1861-1876) Bild 63 / sid 59 (AID: v112338.b63.s59, NAD: SE/LLA/13383)

44		Johansson Carl, född i Svedala	Svedala	B:o	1	44	166	Åkerström Anna, f. J.
45	1	Johansson Anna, jungfru	Svedala	B:o	1	45	167	Åkerström Elias, f. J.
46	30	Landgren August, yngling	Svedala	B:o	1	46	78	Åkerström Hilda, f. J.
47		Berg Annes Christina, f. J.	Svedala	B:o	1	47	16	Bergman Hans, underförmyndare

Lomma B:3 (1862-1880) Bild 66 (AID: v111083.b66, NAD: SE/LLA/13251)

Lomma. På samma sätt som prästerna skriver speciella böcker över födda, vigda och döda gör han det också över alla som flyttar in i eller ut ur församlingen. Om man flyttar inom församlingen blir det ingen anteckning i flyttlängderna. Dessa böcker brukar oftast ha beteckningen B: eller BI: och när man letar i dessa får man ingångsvärden till en ny husförhörlängd och sida. Om vi tar August som exempel, så står det att han flyttar till Lomma 15/10 1875. För att hitta honom i Lomma skall vi titta i inflyttningslängden 1875 för Lomma. Öppna en ny flik för Sök Arkiv och skriv in Lomma och där ser vi att Lomma B:3 omfattar åren 1862-1880. Öppna den och leta fram inflyttade 1875. På rad 46, inflyttad 3/11 hittar vi ynglingen August Landgren, han kommer från Svedala och flyttar till D:o (dito = samma som ovanstående) och det är Alnarp. I den tredje kolumnen står 30 och det är sidhänvisningen i den nya husförhörlängden.

△ Äldste sonen August flyttade 1875 till Lomma. Här ser vi noteringen i Lommas inflyttningslängd som visar var han bosatte sig: D:o (= dito), vilket i detta fall avser Alnarp (framgår inte av den här återgivna delen av bilden).

Vi fortsätter att följa familjen mot nutiden. Den sista notering vi kan se i Svedala AI:14 är en sidhänvisning till p.384 1877. Vi bläddrar till sidan 384 i Svedala AI:14, men där ser vi inte ett spår av familjen.

När det nu inte stämmer får vi backa ett steg och se om vi har tolkat några uppgifter fel. Vi tittar på flyttnoteringen igen och visst står det 384? Trean och åttan är vi säkra på, men skulle den sista siffran vara en nia istället för en fyra? Vi kollar och så var det. Sidan 389 skall det vara.

Man hinner alltså med att flytta en gång till innan den längden tar slut 1877. Här bor man i Aggarp nr 1 och det är där man skall leta i nästa husförhörlängd. Nu har Svedala församling blivit så stor att det inte räcker med en husförhörlängd, utan för åren 1878-1888 finns det tre delar, AI:15, AI:16 och AI:17. Vi hittar Aggarp nr 1 i den tredje delen, Svedala AI:17. Nu bor bara sönerna Nils Peter, Lars och Peter kvar hemma.

Tittar man direkt på denna nya sidan så ser det ut att vara en stor familj igen. Men man luras lite, för det som står här är ju allt det som händer med familjen under åren 1878-1886. Barnen flyttar hem och flyttar bort igen. Men vi tittar uppifrån, person för person så ser man följande:

Lars Persson Landgren flyttar till N.1.593, 1886. N.1. betyder Nästa längd, så i nästa omgång husförhörlängder hittar man familjen på sidan 593. På motsvarande sätt kan man se förkortningarna NB eller NL för Nästa Bok/Längd. FL eller GB för Förra Längden eller Gamla Boken.

517 Aggarp nr 1

Personernas namn, stånd, embete, yrke och näringsfång (hockstags-, mlyses-, och fattighus), nationalitet (om främmande), lyten (styggnis, hush, älderman).	År	Mån. och dag	Födelse
			År
1 Lars Persson Landgren, Svedala	1854	25	1854
2 Bengta Andersdotter, Svedala	1858	25	1858
3 Nils Peter, Svedala	1861	25	1861
4 Lars, Svedala	1862	25	1862
5 Peter, Svedala	1866	25	1866
6 Nils Peter, Svedala	1871	25	1871
7 August Persson Landgren, Svedala	1875	25	1875
8 Lars Landgren, Svedala	1883	25	1883
9 Nils Peter Landgren, Svedala	1886	25	1886
10 Nils Peter Landgren, Svedala	1879	25	1879
11 Nils Peter Landgren, Svedala	1886	25	1886
12 Fredrik August Landgren, Svedala	1879	25	1879

Personernas namn. etänd, embete, yrke och näringslag (bäckstuga-, långs- och fattighjörn) utställning (om förtjänande), lyra (tragsista, klubb, dölsmanna).	Födelse-		Äktenskap. Gör.	Inflyttat från (socken i län, stad eller pagan i hus- förhörstoken).	År, månad och dag	Bevistat Förhör							Vräjd		
	År.	Mån. och dag.				Ort, (socken i län, stad).	År.	86	87	88	89	90		91	92
1. Lars Landgren handgren Jökull	1834	3/5	M. Sofie	1855	1879										
2. Bengta Andersdotter handgren	1828	15/8	Hjälkiddinge		1879										
3. Lars Landgren son Skolansfogden	1863	1/11	Svedala		1888										
4. Fredrik August dotterbarn	1879	1/12	Svedala												
5. Thore Rosvall dotterbarn	1867	29/11	Skottumåla		1889										

Svedala AI:20 (1888-1895) Bild 102 / sid 593 (AID: v112309.b102.s593, NAD: SE/LLA/13383)

6. Lars Bengta handgren Jökull	1834	3/5	M. Sofie	1855	1879										
7. Bengta Andersdotter handgren	1828	15/8	Hjälkiddinge		1879										
8. Lars handgren son Skolansfogden	1863	1/11	Svedala		1888										
9. Fredrik August dotterbarn	1879	1/12	Svedala												

Svedala AI:20 (1888-1895) Bild 147 / sid 638 (AID: v112309.b147.s638, NAD: SE/LLA/13383)

4. Lars Bengta handgren Jökull	34	3/5	M. Sofie	1855	1879										
5. Bengta Andersdotter d.	28	15/8	Hjälkiddinge		1879										
6. Lars handgren skolläroverföraren	63	1/11	Svedala		1888										
7. Fredrik August dotterbarn	79	1/12	ibid.												

Svedala AI:20 (1888-1895) Bild 165 / sid 656 (AID: v112309.b165.s656, NAD: SE/LLA/13383)

tyg till Stockholm d.7/5 1883. Han gjorde första årets vapenövning 1886 och får värnpliktsnummer 47 3/1886. Det står att han blir överförd till nästa husförhörlängd, men prästen har gjort en anteckning »rymd till Amerika».

Vi fortsätter att följa familjen i Aggarp nr 1.

Hos Lars och Bengta bor nu Lars Landgren som kallas målargesäll och dotterbarnet Fredrik August. Familjen är struken och flyttar till sidan 638 1889.

Nu bor familjen i Aggarp nr 4 och hemma hos Lars och Bengta bor sonen målargesällen Lars Landgren och dotterbarnet Fredrik August. I anmärkningskolumnen står att Fredrik August är konfirmerad 1894 när han är 15 år gammal. Familjen flyttar vidare till sidan 656 1894. Lars kallas nu f.d. folkskolelärare och har alltså slutat att jobba.

Du glömmer väl inte att hela tiden anteckna källan där du hittar uppgifterna? Som vi ser blir det många ställen om man följer en familj och det är bra att kunna gå tillbaka för att kontrollera någon uppgift. Inga speciella anteckningar här, utan familjen är överförd

△ ▽ I husförhörlängderna (senare församlingsböckerna) är det möjligt att följa släktingarna framåt och bakåt i tiden. Om de flyttar ofta kan det bli ganska mycket bläddrande i olika volymer.

Aggarp nr 7	
Torp, lägenhet, verk och berättelser om a. under församlingens tid.	Yrke (verk, utövningstid, utövningstid, utövningstid, utövningstid)
1. Lars Bengta handgren	Handgren
2. Bengta Andersdotter	Handgren
3. Lars handgren	Skolläroverförare
4. Fredrik August	Skolläroverförare

till N.L. 79. Det betyder ju Nästa Längd sidan 79 och där hittar vi dem igen.

Nu är det sista gången vi hittar familjen i husförhörslängden eller församlingsboken som den nu kallas. Lars Persson Landgren dör 1898 4/2 och Bengta Andersdotter ett drygt år senare 1899 15/3. På sonen Lars står att han finns i Amerika och blir införd i boken över de obefintliga 1902. Dottersonen Fredrik August flyttar till N.Amerika 1899 24/10.

Lars Persson Landgren dör enligt dödboken i slaganfall och begravs den 16/2 och Bengta dör av ålderdom i Vellinge dit prästen skickar en attest om begravningen i Svedala.

I bouppteckningen som upprättas 1898 den 17 februari efter Lars Persson Landgren får vi värdefulla uppgifter om var barnen bor i USA. Man skriver att änkan Bengta är arvinge tillsammans med sonen August Landgren som är skollärare i Vellinge, sonen Nils Petter i Aspen Colorado, N.Amerika. Sonen Lars Landgren i Westhafven, N.Amerika. Sonen Petter Landgren i Sanct Paul, N.Amerika och dottern Kersti som är gift med Jacob Druif i Colorado, Nord Amerika.

Det är bara en son som stannar kvar i Sverige och det är hos honom Bengta dör i Vellinge.

Om man har någon som emigrerat och letar efter dem i USA är det bra att försöka hitta bouppteckningen efter någon av deras föräldrar. Har man tur, som i detta fallet, kan man få bra information om var de bor för vidare sökning efter dem i USA.

Som vi här har sett kan man i de svenska kyrkoböckerna följa en person genom deras liv, vid varje flytt och få spännande information om deras familj och var de bor. Men så klart finns det många fler ställen att hitta information om förfäderna och släktingarna. Det är en spännande jakt.

Det är viktigt att snabbt hitta ett system för hur man dokumenterar det man hittar. Efter bara några få timmars släktforskande har man lätt många anteckningspapper och det gäller att hitta tillbaka till rätt anteckning. Man kan börja rita upp ett släkttred och fylla

och enskilda anteckningar.	Urflyttad till (socken i län, stad eller byggen i husförhörslängden).	År, månad och dag.	År, månad och dag.	Död.
	J. 638	1899.		

1888-95 sid. 593

	J. 656 99			
--	-----------	--	--	--

1888-95 sid. 638

	J. 79			
--	-------	--	--	--

1888-95 sid. 656

Född.	Födelsort	Öft	Bekant	Inflyttad eller överförd.
24 3/5	St. Gustava	55 7/2		61. 636
25 7/8	Bygghuset	98 7/2		
65 1/6	Leodata			
29 7/2	do			

Beskrivning	Beskrivning	Beskrivning	Beskrivning	Beskrivning
1				98 7/2
2				99 7/2
3				
4				99 7/2

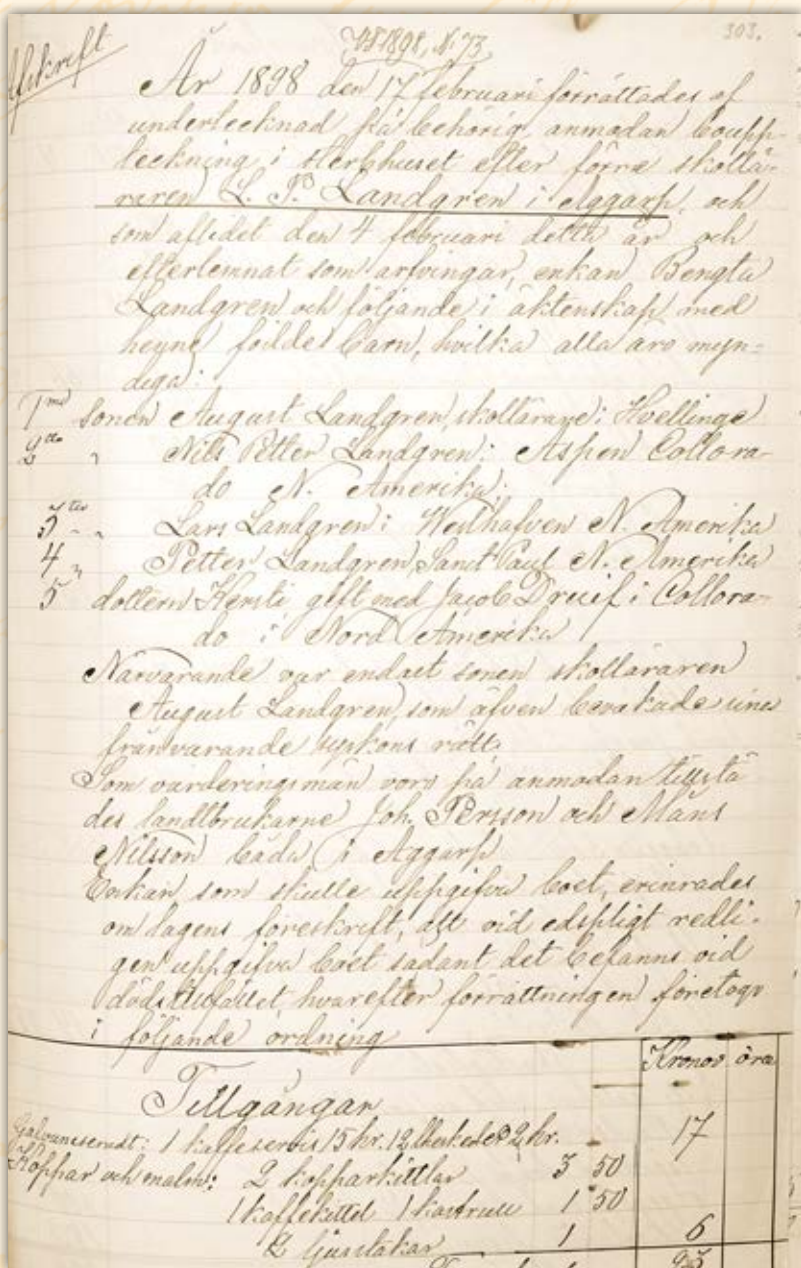
Svedala Alla:1 (1895-1906) Bild 850 / sid 79 (AID: v112311.b850.s79, NAD: SE/LLA/13383)

8	Febr. 4	177	Lars Persson Landgren i Aggarp 1898	1	177	Aggarp	Feb 16
			skollärare Aggarp 1898				

Svedala FI:5 (1895-1919) Bild 280 / sid 23 (AID: v112341a.b280.s23, NAD: SE/LLA/13383)

i informationen allt eftersom man hittar den. Man håller reda på släktingarna och man ser vad det är som saknas. Ett släkträd tillsammans med anteckningar på papper fungerar som en bra start på släktforskningen.

△ Lars Persson Landgren dog 1898 till följd av ett "slaganfall", noterade prästen i dödboken.

◁ Bouppteckningen efter L.P. Landgren i Aggarp. Här får vi veta vilka tillgångar som fanns i boet vid dödsfallet. Men kanske ännu mer spännande: Vart de emigrerade barnen hade tagit vägen. Exempelvis hade sonen Nils Petter begett sig till Aspen, Colorado, numera välkänd nord-amerikansk skidort men i slutet av 1800-talet en relativt nyan-lagd gruvort.

Oxie och Skytts domsaga FI:26 (1898-1898) Bild 1820 / sid 303 (AID: v159731.b1820.s303, NAD: SE/LLA/10052)

Börja släktforska med ArkivDigital

© ArkivDigital 2014

Text

Niklas Hertzman

Grafisk form & layout

Håkan Skogsjö, SkogsjöMedia, Mariehamn, Åland

Illustration sid. 2

Stina Lökvist

Omslagsbild

Mormor och morfar på ett café på Sankt Eriksgatan i Stockholm i september 1914, när första världskriget just hade brutit ut och morfar redan hunnit göra tjänst i landstormen en kortare tid. Morfar hette Gustaf Hellström (1897–1968) och mormor Märta, född Bergvall (1897–1971). Utan dem hade någon annan fått göra den grafiska formen till denna skrift.

Tryck

Exakta, Malmö, 2014

ISBN 978-91-981999-0-1

www.arkivdigital.se

E-post

kundtjanst@arkivdigital.se

Telefon

010-101 13 33

ArkivDigital digitaliserar historisk källmaterial med nyaste teknik och tillhandahåller bilderna via internet åt historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra intresserade. Bolaget startade 2005 och har omkring 35 anställda och 370 aktieägare.

Pris: 40 kronor inkl. moms